

Стенографски дневник

НА

3. заседание

Сряда, 4 февруари 1953 г.

Открито в 15 ч.

Председателствувал подпредседателят д-р Георги Атанасов.

Секретари: Господин Джелепов и Иван Куршумов.

СЪДЪРЖАНИЕ

Дневен ред:	Стр.	Дневен ред:	Стр.
Продължаване разискванията по законопроекта за бюджета на Народната република България за 1953 г.	31	Лалю Ганчев	34
Говорили: министър Станко Тодоров	31	инж. Георги Начов	40
		министър Стоян Тончев	41
		Дневен ред за следващото заседание	46

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни) Другари народни представители! Присъствуват нужният брой народни представители. Откривам заседанието.

Дневният ред на днешното заседание на Народното събрание е, както ви е известно, продължаване разискванията по законопроекта за бюджета на Народната република България за 1953 г.

Пристъпваме към тия разисквания.

Има думата др. министър на земеделието Станко Тодоров.

Министър Станко Тодоров: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Предложеният за разглеждане и одобрение от Народното събрание бюджетпроект за 1953 г. е най-ярко доказателство за миролюбивата и творческа политика на нашата народнодемократическа власт. В този бюджет е заложена и отразена волята и стремението на нашия народ да върви бързо и смело напред по пътя на своето социалистическо развитие, следвайки неуклонно примера на великата Съветска страна.

Наред с бурното развитие на промишлеността, огромни са средствата, които нашата държава отделя ежегодно в своя бюджет за развитието и преустройството на селското стопанство на социалистически основи. Докато през 1939 г. в бюджета на царска България за Министерството на земеделието, заедно с горите, са били предвидени едва 17 548 000 лв., в бюджета на Народна република България за 1953 г. са предвидени за Министерството на земеделието, без горите, 1 011 583 306 лв., или 60 пъти повече средства за развитието на нашето селско стопанство, отколкото са били предвидени от фашистката власт през 1939 г.

В резултат на грижите от страна на държавата нашето село бързо се преустройва на социалистически основи. Близко 60% от селските стопанства и от обработваемата земя сега са обединени в трудово-кооперативните земеделски стопанства. Две трети от държавните зърнодобавки постъпват от социалистическия сектор на селското стопанство.

От дребно и разпокъсано, примитивно по своята техника, по-тънко в бедния, каквото беше преди 9 септември 1944 г., нашето селско стопанство сега се превръща в едро стопанство, в което все по-широко се прилага техниката, провеждат се агротехнически, зоотехнически и мелиоративни мероприятия. Добивите на основните селскостопански култури в ТКЗС като правило надхвърлят с 20% добивите на частните стопанства.

Големите успехи на трудово-кооперативните земеделски стопанства, които с всяка измината година все повече нарастват, са огромна привличаща сила за некооперираниите още земеделски стопани. «В началото на петилетката — казва другарят Вълчо Червенков — членовете на ТКЗС съставляваха още малочислен отред в българското село. Днес това е могъщо, закалено движение, преодоляло неизбежните по неговия път препятствия, което никаква сила не е в състояние да спре в победоносното му движение напред.»

Държавата оказва широка помощ на ТКЗС, отпуска им дългосрочни кредити, кортови семена, породист добитък, увеличава машинния парк в МТС, провежда мелиоративни мероприятия и т. н.

Провеждайки политика на социалистическо преустройство на селското стопанство, Партията и правителството непрестанно предупреждават партийните комитети и народните съвети за опасността и недопустимостта на нарушаването на принципа на

доброволността при образуването на нови или разширяването на стари ТКЗС, подчертавайки, че прибрзаната или принудителна колективизация може само да навреди на съюза на работническата класа и селячеството.

Сега основната задача е всеосмислено организационно-стопанско и политическо укрепване на ТКЗС. Само като се укрепят в организационно-стопанско и политическо отношения съществуващите кооперативни стопанства, може да се разреши задачата за по-нататъшното развитие на кооперативното движение.

Провеждайки политика на всеосмислено укрепване на ТКЗС, Партията и правителството нито за минута не забравят за съществуването на частния сектор в селото, който все още е значителен. На трудещите се частни стопани се оказва значителна помощ. Същите добросъвестно изпълняват своите задължения към държавата и с това дават своя принос за построяване на социализма в прада и селото.

Редом с това, Партията и правителството провеждат политика на ограничаване кулашките елементи в селото.

Другари и другарки! Огромни са средствата, които отделя държавата в своя бюджет за по-нататъшното развитие и разширяване на механизацията и електрификацията на селското стопанство. В проектобюджета за 1953 г. се предвижда само за финансирането на машинотракторните станции 465 821 000 лв., или 3 и половина пъти повече от средствата, отпускани през 1950 г.

Благодарение на братската помощ на Съветския съюз, който ни доставя трактори, комбайни и други селскостопански машини, както и на отечественото производство на такива машини, механизацията в нашето селско стопанство още през 1952 г. надминава предвиденото в петгодишния народностопански план за 1953 г.

По плана за 1953 г. е предвидено тракторите в селското стопанство да достигнат до 12 887, приведени към 15 конски сили, комбайните — до 1550 броя, вършачките — до 6200 броя и другите прикачни почвообработващи машини — до 31 168 броя.

В резултат на това процентът на механизацията на основните видове работа ще достигне в ТКЗС през 1953 г.: за оранта — 75%, за сентабата — 42%, за жетвата — 38%, за вършитбата — 87.4%, за подметката — 79%. Ще бъдат електрифицирани 2033 броя от вършачките.

Въпреки значително нарасналия обем на селскостопанските работи, извършени от машинотракторните станции в ТКЗС през 1952 г., те не изпълниха, обаче, изцяло плана за вършитбата, плана за предсентабата оран и сентабата и особено плана за дълбоката есенна оран, поради което поставиха в затруднено положение редица кооперативни земеделски стопанства.

Налага се бързо да подпомогнем машинотракторните станции за укрепването им и за превръщането им в истински мощен лост на Партията и правителството в борбата за преустройството на селското стопанство на социалистически основи. В това отношение предложеният бюджетпроект напълно осигурява със средства разрешаването на тази важна задача.

Бюджетът за 1953 г. предвижда значителни средства и капиталовложения в разширяване мелиоративното строителство, за увеличаване на поливните площи. Фашистката власт в миналото не е полагала никакви грижи за разширяване поливните площи в нашата страна, въпреки огромните възможности за това.

През цялото свое господство, от освобождението на България

до 9 септември 1944 г., буржоазията е осигурила напояването на земеделските култури върху една площ само от 357 000 декара. Планът за 1953 г. предвижда поливните площи да достигнат до 3 000 000 декара. Народната власт е осъществила за 8 години 9 пъти увеличение на поливната площ в сравнение с това, което буржоазията е направила за 60 години.

Благодарение братската помощ на великия Съветски съюз и лично на др. Сталин, в страната бяха построени и пуснати в експлоатация Бръшлянската и Беленската напоятелни системи, които с помощта на своите електрически помпи оросяват с водите на Дунав една площ от 245 000 декара. В кратко време бяха изградени Червенобрежката и Първомайската оросителни системи, а също така и напоятелната система Пиринска Вистрица. Тази година влиза в строя напоятелната система Росица. В усилен строеж са напоятелните системи в Софийското, Старозагорското и Казанлъжкото поле, които ще ползват водите на язовирите «Сталин» и «Георги Димитров».

Огромни възможности се създават в нашата страна в областта на поливното земеделие. Трябва обаче правилно да се използват тези възможности, а за усъвършенстване цялостното и най-пълно използване водата за напояване в някои системи не е благополучно. Допуснаха се редица сериозни слабости от органите на Министерството на земеделието по експлоатацията на Бръшлянската, Беленската и други напоятелни системи. Особено големи слабости проявиха водните синдикати, които се оказаха остаряла и непригодна организация по напояването при новите условия.

В последно време правителството прие специално постановление за реорганизация на водното стопанство и създаването на държавни напоятелни системи на мястото на водните синдикати. Създава се научен институт по хидротехника и мелiorации, както досега нямаше у нас.

Реорганизацията на водното стопанство създава благоприятни условия и възможности за бързо подобряване работата в този сектор за най-добро използване огромните възможности за напояване на земеделските култури в нашата страна.

По примера на страджанските кооператори, сега в страната се разгръща широко движение за максималното използване на всички снежни, дъждовни, течащи и подпочвени води, за напояване чрез снегозадръжане, влагозадръжане, лиманно напояване, чрез строителството на сондови кладенци и малки прудове и водохранилища с местни средства и материали. Много важна задача пред нас в Министерството на земеделието и народните съвети е да не позволяваме повече безцелно да се оттичат есенните, зимните и пролетните води, а да ги задържим и максимално да запасим почвата с влага, за да осигурим висок урожай при всякакви климатически условия.

С кооперирането на земеделието, с неговото все по-бързо механизизиране и електрифициране, с разгръщането на мелiorативното строителство нашата народна власт създава все по-големи условия и възможности за получаване високи добиви в полевъдството, не само от отделни участъци, а от цялата обработваема земя, и високопродуктивното животновъдство.

Никога в миналото нашата плодородна земя, раздробена и разпокъсана на 13 милиона малки парчета земя, оградени със синири, не е била изоравана и обработвана така, както сега тя се изорави и обработва в кооперативните блокове. Като правило по-рано, при частното земеделие у нас, господствуваше вредната теория за плитката оран, която вече е разбита и отхвърлена от селскостопанската наука и практика.

Сега, по примера на съветските колхозници, кооператорите в нашата страна широко внедряват съветската агротехника в нашето земеделие, провеждайки такива агротехнически мероприятия като лющенето на стърнищата, дълбоката есенна оран, брануването и култивирването, кръстосаната и тесноредовата сеитба, допълнителното изкуствено опрашване при ръжта, слънчогледа и царевичата, многократната междуредова обработка на околните култури, къщене неплодните клони на памука и стцветията при тютюна и др. Никога по-рано нашето селско стопанство не е получавало толкова изкуствени минерални торове, както сега при народната власт. Само през 1953 г. е предвидено селското стопанство да получи 35 997 тона азотни торове, от химкомбината «Сталин» и 25 758 тона суперфосфат и 3764.8 тона калиеви торове от Съветския съюз и други страни. Това представлява 72 пъти повече минерални торове от това, което е получило селското стопанство у нас през 1939 г.

Големи грижи се полагат от държавата за развитието на сортово семеннопроизводство, за обезпечаването ТКЗС, ДЗС и частните селски стопанства със сортови семена за посев. Изпълнявайки 836-то постановление на Министерския съвет от 19. VII. 1951 г., Министерството на земеделието и неговите органи по места чувствително подобриха работата по производството на сортовете семена от полските и зеленчуковите култури. Сортовото семеннопроизводство у нас сега е изградено на правилна Мичуринска основа. Чрез равномерно разпределение на семеннопроизводителните стопанства по околии и чрез семенните участъци семеннопроизводството е доведено до самите ТКЗС и ДЗС, което е особено важно за обезпечаване производството на висококачествени приспособени към местните условия семена. Изградена е постоянна мрежа от семеннопроизводителни стопанства и мрежа от сортоизпитвателни участъци. Подработена е системата на сортовото семеннопроизводство за всяка култура, обезпечени се преминаването към 100% сортови посеви от ориз, пивоварен ечемик и слънчоглед. Значително е подобрена работата на елитното

семеннопроизводство. Разбира се има още сериозни слабости в организацията на сортовото семеннопроизводство, особено при памука, при многогодишните тревы и др.

Държавата отделя значителни средства за земеустройството на трудово-кооперативните и държавните земеделски стопанства. До края на 1952 г. са земеустроени 779 ТКЗС и 77 ДЗС с обща площ 17 254 000 декара, в това число обработваемата земя 13 900 000 декара. Само за 1953 г. е предвидено да се земеустрои 456 ТКЗС с 8 000 000 декара земя. В земеустроените ТКЗС и ДЗС вече се прилагат преходните сеитбообороти. С цялостното земеустройство на ТКЗС и ДЗС ние преминаваме към внедряване тревополната система на земеделие в нашето селско стопанство, което означава, че нашето селско стопанство преминава към по-висока култура, напускатки завинаги примитивната обработка на земята, царувала векове в нашето изостанало село.

Всичко това ние постигаме, следвайки великия пример на Съветския съюз, получавайки непрекъснато неговата безкористна, постоянна и всеотдайна помощ.

По примера на Съветския съюз и у нас се извършват големи мероприятия за преобразуване природата в Добруджа, чрез създаване на системата от държавни и полезащитни горски пояси. Засадени са вече 42 234 декара държавни горски пояси и 45 522 декара полезащитни пояси върху земите на ТКЗС и ДЗС. Така за 1953 г. се предвижда да бъдат засадени нови 46 000 декара държавни горски пояси и 63 200 декара полезащитни пояси върху земите на ТКЗС и ДЗС.

Специални средства и грижи отделя държавата за мероприятията по растителната защита. У нас са създадени 25 растително защитни бази към машинно-тракторните станции. Ежегодно държавата внася, освен произведените у нас препарати, хиляди тонове препарати и химикали за борба срещу болестите и вредителите по растенията.

Правителството отделя специално внимание за развитието на техническите култури, за разширяване техните площи. Докато през 1939 г. памукът е заемал площ от 295 000 декара, през 1953 г. той ще бъде засят на площ от 1 850 000 декара, или с повече от 7 пъти в сравнение с 1939 г. Площта на тютюна нараства 2 пъти и половина, на конопа — 4 пъти, на захарното цвекло — 3 и половина пъти в сравнение с 1939 г., чувствително се увеличават площите на лена и други технически култури. Разширяването на техническите култури не само ще осигури нашата страна от внос на редица важни суровини за промишлеността, но и ще ни осигури възможността да правим износ от тях срещу машини и други ценни стоки.

В същото време чувствително ще се повишат паричните доходи на ТКЗС и частните селски стопани, заети с обработката на технически култури. Трябва да се отбележи обаче, че не навсякъде се полагат необходимите грижи по обработката и прибирането на техническите култури, в резултат на което през изтеклата година се получиха по-ниски добиви.

Държавата полага големи грижи за развитието на лозарството, овошарството и цитрусовите култури, за които има благоприятни климатически условия в нашата страна. В нашата страна може да се произвеждат не само хубаво грозде, ябълки, сливи, круши, ягоди, но и портокали, лимони, смолени, чай и други южни култури.

В областта на животновъдството, в резултат на големите грижи и средства, които отделя народната власт, са постигнати също значителни резултати по увеличаване броя на добитъка и повишаване неговата продуктивност. Така броят на конете и овцете е достигнал вече довоенното равнище, а този на говедата, козите, свинете и птиците далеч го е надминал. Обаче темповете, с които се развива животновъдството, са недостатъчни, особено при общественото животновъдство. Това наложи правителството и Централният комитет на Българската комунистическа партия да приемат специален тригодишен план за развитие на животновъдството, като броят на добитъка се планира съобразно количеството земя, която владее всяко селско стопанство.

Ние сме вече във втората година от изпълнението на тригодишния план по животновъдството. В 98.4% от ТКЗС са изградени ферми за едрогат добитък; в 99.4% от ТКЗС — овце и козеферми; в 96.8% — свинеферми и в 99.2% — птицеферми. По броя на фермите вече се приближаваме към изпълнение на поставената от другаря Вълко Червенков задача — във всяко ТКЗС да имаме изградени четирите основни животновъдни ферми. Сериозна работа предстои обаче по изпълнение на плана относно броя на животните във фермите и особено във връзка с плана по продуктивност, по-специално в областта по краварството, където все още е висок процентът на яловостта. Постиганията на челниците-животновъди говорят за големите възможности в това отношение. Така например, героят на социалистическия труд — Стоян Димитров — кравар от ТКЗС в с. Слатина, Ловешко, получи през 1952 г. от 9 крави 36 000 литра мляко и 10 телета; краварят Петко Гавазов от ДЗС във Врания получи от 1 крава рекордистка максимална дневна млечност 55 литра мляко, свинецът Делчо Митков от ТКЗС «Горски извор», Хасковско, получи от 13 свине-майки средно по 23 прасета; овцевъдът Върбан Нинов от ТКЗС в с. Долни Дъбник получи от 100 овце-майки 146 агнета и по 171 литра мляко средно от овца; птицевъдът Марко Христов от ТКЗС в с. Голямо Ново, Поповско, получи от 420 кокиши средно по 186 броя яйца.

Държавата полага големи грижи за създаване необходимите условия на животновъдите от ДЗС и ТКЗС за получаване висока продуктивност от животновъдството. Само за няколко години в ТКЗС са построени повече от 23 000 хигиенични и модерни животновъдни помещения. Планът за 1953 г. предвижда построяването в ТКЗС на 563 краварника, 800 конюшни, 1500 свинарника, 1480 кокошарника, 100 телчарника, 4399 силанни ями.

Постановлението за развитие на животновъдството предвижда специални мерки за осигуряване здрава фуражна база за нашето животновъдство чрез разширяване производството на тревите и сочни фуражи и особено сочните фуражи — кореноплодните и силанните култури.

Голямо внимание отдела народната власт за подобряване породата на селскостопанските животни чрез широко внедряване метизацията, изкуственото осеменяване и др. Планът за 1953 г. предвижда метизацията на кравите със Симентал, Монтафон и Червеното садовско говедо да достигне до 53.8% от всички крави. Планът за изкуственото осеменяване на овце през 1953 г. е 2 150 000 овце, докато през 1944 г. са изкуствено осеменени всичко 250 овце. В същата година са осеменени изкуствено само 348 крави, а през 1953 г. броят на последните е достигнал 139 000.

В страната вече са заложили сериозни основи за създаване наше тънкорунно и полутънкорунно овцевъдство, което ще ни избави от нуждата да внасяме ежегодно големи количества мериносова вълна.

Важен дял за повишаване или намаляване продуктивността на селскостопанските животни се пада на борбата срещу заразиите, паразитни и незаразни болести по тях. Благодарение на големите грижи и средства, които отдели народната власт, бяха ликвидирани шалът по двукопитните животни, шалът по еднокопитните, дуринът по кобилите и шарката по овцете. Съществено бе ограничена туберкулозата и бруцелозата по говедата. Пресечена беше епизотиата от чума по птиците и по свинете, които през миналите години бяха истински мор по птиците и свинете. Посочените успехи се дължат преди всичко на прилагането на съветските методи за борба с епизотите в условията на социалистическото преустройство на нашето селско стопанство.

Недостатъчна борба се води още за внедряване на съветския метод на диспансеризация на работните животни в ТКЗС, което мероприятие е важно начало за внедряване профилактиката на незаразните болести по животните, които понастоящем нанасят по-голям ущърб на животновъдството — особено за продуктивността, отколкото заразните болести. Слаба е още у нас борбата с безплодието и смъртността по новородените животни, което води до големи загуби на народното стопанство.

Проектбюджетът обезпечава необходимите средства за финансиране на големите задачи в областта на животновъдството през 1953 г., за още по-широко разгръщане борбата срещу болестите по селскостопанските животни, за увеличаване броя и повишаване продуктивността от нашето животновъдство.

Бюджетпроектът за 1953 г. предвижда значителни средства за по-нататъшното разрастване и укрепване на държавните земеделски стопанства, чийто брой нарасна на 110 с 1 600 000 лехара обработваема земя. В областта на животновъдството държавните земеделски стопанства постигнаха през 1952 г. значителни успехи. Планът за 1952 г. предвиждаше средният надой мляко от 1 крава в ДЗС да достигне 2400 литроа. В края на годината ДЗС отчетоха среден надой мляко на фуражна крава 2 420 литроа. ДЗС успешно изпълниха плана за държавните доставки на мляко и месо за 1952 г., с изключение на свинското месо.

Наред с постиженията, обаче, в животновъдството през настоящата година държавните земеделски стопанства допуснаха не малко слабости. Най-голямата слабост е допускането на висок процент смъртност при новородените и подрастващи животни.

За още по-голям подем на животновъдството в държавните земеделски стопанства е необходимо да разширим фуражната база, да се подобрява породата на добитъка, да се осигури пълно запазване на подрастващите животни, да се организира правилно утаяване на добитъка, да се сложи край на разпиляването на обществения добитък и на добитката продукция.

Докато в животновъдството държавните земеделски стопанства постигнаха по-големи успехи, при полевъдството резултатите са все още незадоволителни.

През 1953 г. са създадени условия за ликвидиране допустимите слабости в държавните земеделски стопанства за обезпечаване изпълнението на плана както в животновъдството, така и в растениевъдството.

Огромни средства държавата отделя също така и в своя бюджет за подготовката на кадрите в областта на селското стопанство. Само за 1953 г. в бюджета на Министерството на земеделието са предвидени 47 580 200 лв. за подготовка на кадри в селското стопанство. За периода 1947—1952 г. са завършили земеделските гимназии 3800 души, в практическите земеделски училища с 5-месечен едногодишен и двугодишен курс общо 8596 души, в училищата за механизация — 14 534 души, в школите за подготовка на южководни кадри в ТКЗС — 987 души. През курсовете за квалификация и преквалификация на южководни кадри в селското стопанство са преминали 7060 души.

През курсовете за подготовка на изпълнителни кадри са преминали 42 500 души.

Кръжоците и курсовете за масова селскостопанска просвета, без отлъчване от производството, са посещавани от 151 000 селски стопани. Такива грижи за масова подготовка на кадри в селското стопанство никога не са полагани в миналото. Селската младеж има прекрасни условия за усвояване на агротехническите знания, за изучаване Мичуринското учение, за овладяване селскостопанската техника. Трябва да се отбележи, че от развитието на селското стопанство все още изостава подготовката на кадри с висше образование, специално по експлоатацията на машиннотракторния парк, по проектирането строителството и експлоатацията на напоятелните системи.

Огромни грижи и средства отделя нашата народна власт за развитието на научно-изследователските учреждения в областта на селското стопанство, за придвижването напред селскостопанската наука, за още по-тясното ѝ свързване със съвременните потребности на кооперативното земеделие. Броят на научно-изследователските учреждения нарасна от 27 през 1939 г. на 52 в края на 1952 г., а броят на научните работници в тях от 104 на 378, т. е. повече от 3.5 пъти. През 1939 г. за изплащане на заплати и надбавки за извършване на опити, за обзавеждане и други нужди на научно-изследователските учреждения са отпуснати от фашистката власт всичко 1 806 400 лв., а през 1953 г. по бюджета на народната република България се предвиждат 37 744 798 лв. Като резултат на свършено слабителни грижи, които са се полагали за научно-изследователските учреждения от страна на фашистката власт преди 9 септември 1944 г. и неправилните методи на работа в тях, са и слабителни постижения на същите за този период. Така например от множество регистрирани сортове само пшениците № 14 и 159 на Русенската опитна станция, няколко сорта слънчогледи и фасул, два сорта памук на Чирпанския институт и 4—5 сорта зимен ечемик съставляваха интерес за практиката. Свършено изоставена е била научно-изследователската работа в тъй важните за народното стопанство клонове, като: животновъдството, напоятелното дело, механизацията и електрификацията на селското стопанство, фуражното производство, южните култури и др.

Преустроени на основите на творческата Мичуринска агро-биологическа наука, усвоили до голяма степен новата съветска методика на работа, научно-изследователските институти у нас регистрираха в последните няколко години значителни успехи. Признати и пуснати са в практиката високодобивните пшеници — Садовка, Охерман, № № 301, 165 и 266, ечемичите № № 241 и 1337; ранозрелият и сухоустойчив сорт ръж № 19 за полските райони на южна България и № 59 за високите полета; устойчивите на синя нитка и с добра масленост слънчогледови сортове «Толбухин 71» и «Толбухин 75», новите високодобивни и качествени сортове тютюн № № 240 и 541, «Рила 9», «Сабхадин» и «Енидже 6»; домати пловдивска консерва и № 10 по Бизон и др.

Постъпили са предложения за утвърждаване създадени нови сортове с ценни качества и още по-високи добиви от сега разпространените такива, като пшеницата Юбилейна I, Юбилейна II, на Садовската опитна станция, твърдите пшеници № № 831 и 788 на Земеделския институт в гр. Чирпан, които се отличават с по-висок добив, по-добра ранозрейност и устойчивост на полягане. В Чирпанския научно-изследователски институт са създадени новите сортове памук № № 2362 и 2377, чийто влакно е с 3—4 мм по-дълго от най-добрите досегашни сортове у нас. В Садовската опитна станция е създаден памуковият сорт 1008, който е ранозрел, високодобивен и с дълго влакно 30 мм. В научно-изследователския институт е създадена нова порода кокошки със средна годишна носливост 190 яйца и живо тегло 2.1 кг. Значително е подобрена местната овца чрез кръстосване с тънкорунната порода Меринофлайш, при което е достигната влакнодайност до 6.5 кг и млекодайност 209 литроа от овца.

В резултат на двегодишни опити бяха проучени районите, в които още се отглеждат ценните и сухоустойчиви сортове царевичи, чумиза и суданка, които ни изпрати като дар. Сталин през 1950 г. Тези сортове широко се внедряват в ДЗС и ТКЗС.

Завършени са в голямата си част почвените проучвания на страната, под ръководството и указанията на съветските специалисти проф. Антипов-Каратаев и проф. Герасимов, въз основа на което са картирани 3/4 от почвите. Това подпомага правилното извеждане на мероприятията на Министерството на земеделието във връзка със земееустрояването, механизацията, торенето, районирането на сортовете и въвеждане на правилната агротехника.

Цени са постиженията на нашите научни работници от Института за защита на растенията и на отделите в провинциалните институти, във връзка с откриването на нови болести и неприятели по растенията и намирането на успешни средства и начини за борба с тях. Създадени са ръждоустойчиви сортове пшеница, успешни методи за оорба със синия червей, цвекловия молец, житния бегач и други масови вредители, открити са нови химически средства от местни суровини за борба с вредителите и др.

Установена е нова агротехника за отглеждане на домати и пипера при поливни условия, която успешно се прилага в практиката на ДЗС и ТКЗС.

От голяма важност за народното стопанство са проучванията, които се извършват в хидромелиоративните опитни станции в Павликени и Пазарджик и в напоятелните полета в Ямбол, Стара Загора, Милковци, Никополско, и Силистра, във връзка

с установяване на начините, сроковете и нормите за поливане на главните земеделски култури у нас.

През 1952 г. значително се разшириха връзките на научните работници с ДЗС и ТКЗС и оказаната помощ на последните в борбата за високи добиви.

В резултат на големите прилики и средства, които отгледя непрекъснато нашата народна власт за развитието на селското стопанство, огромната братска помощ, която ни оказва великият Съветски съюз, селското стопанство в нашата страна постигна значителни успехи по пътя на своето социалистическо развитие, изстравайки в едно кооперативно механизирано селско стопанство.

Найните големи успехи в село могат да се видят най-ярко на фона на упадъка на селското стопанство в съседните нам капиталистически страни. Така, в полуфеодална Турция 77% от обработваемата площ, 56% от пасбищата и 64% от горите са в ръцете на няколко хиляди бейове. От всички 16 000 000 турски селяни 6 000 000 са без земя, а по-голямата част от останалото селско население са изподличари и ратаи. Турският вестник «Ла републик» писа: «Тези, които притежават хиляда декара земя, прекратват времето си в големите градове, а самата земя се обработва от зависимите селяни буквално с ръце, понеже те не са снабдени с никакви земеделски оръдия и сечива. Тук няма сърпове. Жетвата се извършва като се скубе на ръце. Селяните са роби, напълно подчинени на своя ага.»

Доколко е снабдено селското стопанство в Турция с земеделски машини се вижда от това, че на всеки 100 селски къщи се падат по два железни плуга и 12 дървени рала, на 40 села се пада по една вършачка.

Английското списание «Спектейър» писа, че «селското стопанство в Турция се намира в такова състояние, в каквото е било в периода на «хетитите», които са живели преди 4000 години».

Невероятно тежко е положението на турските селяни. С месеци единствената храна на анадоленските селяни е преварена трева. В Турция има 40 000 села, но селшцата, където може да се намери лекар, акушерка, агроном и ветеринарен лекар, се броят на пръсти. Селата се посещават редовно само от бирника, съдията-изпълнител и военния чиновник. Доведени до отчаяние, в много села на Турция селяните се вдигат на бунтове, като насила завземат земите и добитъка на агите, въпреки свирепата разправа на властта. През 1951 г. например са отбелязани 718 случая на самоволно завземане земите и добитъка на чорбаджиите.

В упадък е селското стопанство и в монархо-фашистка Гърция — 37.0% от селските стопани в Гърция притежават по 5 декара земя, 35% от селските стопани по 10 декара земя, или 72.6% от селските стопани притежават едва от 5—10 декара земя. В същото време само 2215 едри земевладелци, които са 2% от селските стопани, владеят 11 милиона декара земя, което съставлява 20% от цялата работна земя, като на всеки от тези земеделци се падат по 5000 декара земя. Повече от 2/3 от селското население в Гърция се намира в бедствено положение, под феодална експлоатация. Селянинът в Гърция сега може да купи само 29% от това, което можеше да купи през 1938 г. Но как може да бъде по-добро положението на гръцкото село, когато цялото внимание на продажните управници, верни слуги на американския империализъм, е насочено изключително към военна подготовка. Така 47.5% от бюджета на Гърция отива за военни цели, а за селото се отделят нищожни суми. Не по-добро е положението на селското стопанство в Югославия, където 78.6% от бюджета отива за разходи, свързани с подготовката на нова война. При това почти цялата тежест в подготовката на войната от страна на титовци ляга върху плещите на селяните. Данъците се увеличават до непоносими размери. Ускорява се диференциацията в югославското село. 69% от селските стопани притежават само 34.9% от земята, а кулаците, които съставляват само 1% от селските стопани, притежават една трета от цялата работна земя.

В селските, така наречени трудови задруги, начело на които стоят кулаците, селяните са истински роби. Те работят само за кулаците и фактически са се превърнали в наемни работници за кулаците. Затова и титовските задруги са в процес на разпадане. От 6908 през 1951 г. те са намалели на 5000 през 1952 г. В края на м. декември 1952 г. радио «Свободна Югославия» съобщи, че земеделското производство в Югославия сега е 50% по-малко, отколкото преди войната. През 1952 г. рязко е намалело стадото на добитъка в Югославия, в сравнение с 1949 г.

Титовската банда от шпиони и убийци, която се е вплеела като кърлеж в снагата на югославияния народ, предоставя природните богатства и цялото народно стопанство в Югославия в ръцете на американските капиталисти, за да ограбват заедно и по-алчно труда на югославияните работници и селяни.

В същото време титовци са в трескави преговори със своите братя по предателство и лакейство — турските и гръцки управници — за скалпяването на Балканския военен съюз срещу социалистическия лагер на мира.

Криви ще излезнат обаче техните сметки, защото това са договори между шепи предатели, а не между народите на тези страни, а техните народи правят съвсем други сметки — не как да се бият за сметка на предателите-управници, а как да премахнат тези кърлежи от своята снага, за да заживеят по новому, както живеят народите в социалистическия лагер на мира.

Другари и другарки! Широки и светли са перспективите за развитието на нашето селско стопанство по социалистическия път.

Осемте години народна власт преобрази коренно селата на нашата родина. В селата, където мъждукаше газената лампа и дървеното рало столетия беше основното оръдие за обработка на почвата, където кулакът, попът и бирникът бяха най-видните хора, сега истински господари станаха трудовете селяни. Най-видните сгради в село не са вече кулашките домове, а кооперативният двор с модерните си сгради, продължителен дом и детските градини, здравният и културен дом и новите къщи на кооператорите. Електричеството и радиото, книгата и весникът широко проникват в селския дом.

Хиляди трактори обработват безсинурните поля, комбайни облекчават селския труд. На кормилата на мощните машини стоят уверено обикновени младежи и девойки — синове на довчераши бедняци и ратаи.

Кооперативният труд донесе радост и в най-бедните селски къщи, той преобразява и самите хора. Никому неизвестни доскоро хора станаха прочути майстори на високи добиви, знатни животновъди и опитни механизатори.

Под изпитаното ръководство на Българската комунистическа партия и на др. Червенков, опряно на могъщата подкрепа на Съветския съюз, нашето село ще върви с бързи крачки уверено напред. Все по-широко ще се внедрява и разширява механизацията на селското стопанство, ще растат поливните площи, ще се внедрява прогресивната наука, ще растат добивите.

Това, което сега достигат челниците в селското стопанство, ще стане среден добив на утрешния ден. А заедно с това ще расте благосъстоянието на трудовия народ, ще се повишава културата, ще утвържда могъществото на нашата родина.

Другари народни представители! Предлаганият бюджетно-проект за 1953 г. обезпечава напълно финансирането на мероприятията на народностопанския план за по-нататъшна социалистическа индустриализация на страната, за още по-бързото развитие на селското стопанство по социалистически път, разходите по засилване отбранителната способност на страната, за по-нататъшното развитие на социално-културните мероприятия и увеличението на материалните и финансови резерви в държавата. (Бурни и продължителни ръкопляскания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата народният представител д-р. Лалю Ганчев.

Лалю Ганчев: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! До 1944 г., до деня на нашата велика деветосептемврийска победа, България беше една от най-изостаналите страни в света. С примитивно селско стопанство, с незначителна лека промишленост, страна, в която народът ни беше подложен на страшна експлоатация и робство.

С разгромяването на фашистката тирания, с ликвидирането на капиталистическата експлоатация нашите трудещи се, поемайки властта в свои ръце, в продължение само на 8 години, при братската помощ на великия Съветски съюз и под ръководството на героичната Българска комунистическа партия, преобрази Родината.

От изостанала страна през мрачното фашистко минало, днес България под слънцето на нашата народна власт е възмогаща се страна по пътя на своето социалистическо изграждане, със създадена своя тежка индустрия, модерно машинизирано селско стопанство, раздътяваща култура, наука и изкуство, със свободен и честен народ.

Осъществявайки задачите на първата Димитровска петилетка, нашето народно правителство вложи през последните години 16 милиарда лева за подема на отечествената промишленост, в резултат на което над родната ни земя вече се издигат величествени заводи, като химическия комбинат «Сталин», циментовия завод «Вулкан», заводите «Климент Ворошилов», «Васил Коларов», «Вълко Червенков», «Асен Халачев», «Сергей Миронович Киров», «Стефан Кирови», Етеритовия завод и десетки и стотици още заводи, електрически централи, флотационни и ферментационни фабрики, хладилни и електрически инсталации и т. н.

Само за 8 години нашето правителство пусна в действие толкова електроцентрали, колкото буржоазните режими в България са пуснали за 65 години. Машиностроенето у нас нараства със 109 пъти повече в сравнение с довоенния период. Хиляда типа нови машини произвеждат нашите машиностроителни заводи. Разкриха се огромни подземни богатства, построиха се нови железопътни линии, водоснабдиха се над хиляда села.

Огромен е подемот, който настъпи след 9 септември 1944 г., в нашето селско стопанство. Потъгнало в мрак, невежество и мизерия, под гнета на реакционни и фашистски режими в миналото — сега трудовете се селчество у нас, под непрестанните грижи на народната власт, се възроди и заживя нов, радостен, културен и богат живот. Повече от половината ни земя е вече кооперирана. 2739 трудово-кооперативни земеделски стопанства са гордост на България, истинска рожба на нашия народно-демократичен строй, величави победи на народа ни.

За създаване техническа база на селското стопанство, за съоръжаване на трудово-кооперативните земеделски стопанства с модерни земеделски машини, нашето народно правителство създаде досега в различните райони на страната 140 машинно-тракторни станции, с 12 000 трактора, с 1100 комбайна, с десетки хиляди тракторни плугове и други земеделски машини.

Каква неопенима по своите размери придобивка е тази тех-

нина за нашето село и какъв широк и светъл друм разчиства тя към щастливото бъдеще на народа ни!

За да се предотврати нанасянето щети на селското стопанство от периодични засушавания у нас, правителството отпочва изграждането на широка система от напоителни канали и язовири, които ще подпомогнат нашите трудещи се селяни в борбата им за получаване винаги сигурна и богата реколта.

Само една истинска народна власт, каквато е нашата власт, може да осъществи такива значителни мероприятия за преобразяване на страната, за материалното и културно издигане на народа ни.

Всичко, което народът постигне със своя труд, целият свой доход нашата народна власт насочва в служба на самия народ. За разлика от капиталистическите страни, където народният доход се загравва от капиталистическата класа, при социализма разпределението на народния доход служи за все по-голямото увеличаване на производството, за изграждането на нови промишлени предприятия, за непрестанното подобряване живота на трудещите се.

Разпределението на приходните средства за новата 1953 г., което нашето правителство ни предлага с настоящия бюджет, ще даде нов мощен тласък за по-нататъшното развитие на промишлеността и селското стопанство, за задоволяване здравните и културни нужди на трудещите се, за разрастване на търговията, за изпълнението на народностопанския план за 1953 г. — първата година на нашата втора Червенковска петмлетка. Успешното изпълнение на бюджета след неговото приемане ще бъде ново крупно завоевание за изграждането на материалното и културно благополучие на народа.

Повече от половината от приходните средства на бюджета са предназначени за финансиране на народното стопанство. За нашата промишленост — най-забележителното постижение и най-свидното дело на народната победа, ще бъдат изразходвани 1 226 753 000 лв. Тези пари ще дадат нова сила в развитието на нашата черна и цветна металургия, на електрификацията, на каменните въглища, на химическата индустрия, на богатата и най-разнообразна продукция за широка употреба. Те ще задвижат първия металургически завод у нас «Ленин», Содовия завод, памукотрещачните фабрики в Пловдив и Бургас, Обогатителната фабрика в Димитров. Те ще придвижат строителството на Оловно-цинковия завод, на първата българска доменна пещ, на Огнеупорния завод, на редица електрически централи и язовири.

Нашето селско стопанство ще бъде финансирано по новия бюджет с 1 185 228 000 лв., от които за издръжката на машинно-тракторните станции — 465 821 000 лв., за развитието на животновъдството и ветеринарното дело — 60 237 000 лв., за развитие и подобряване на земеделието — 20 081 000 лв., за селскостопанско строителство — 293 484 000 лв., за подготовка на кадри за селското стопанство — 47 580 000 лв. и т. н.

Очевидно е за всеки, че и сегашният бюджет на нашата народнодемократична държава ще финансира мирното социалистическо изграждане на България. Той е в истинския смисъл на думата бюджет на мира. В него само 11% се отделият за издръжката на народната ни армия.

Тъкмо обратното е в капиталистическите страни. Правителствата на тия страни са агенти на крупните капиталистически монополи, на една войнствуваща американска империалистическа върхушка и те изграждат такива бюджети, изпълнението на които ще облагодетелствува тези монополи. За тях като експлоататори на човешкия труд най-доходното средство са оръжията, най-добрата търговия е войната. И затова там те хвърлят грамадната част от доходите на трудещите се във военната индустрия за подготовка на нова война.

Например, правителството на САЩ отделя от държавния бюджет сумата 51 200 000 000 долара за военни цели плюс 10 800 000 000 долара «помощ» за сателитните капиталистически страни за закупуване на американско оръжие. Общо правителството на САЩ отделя за военни цели 62 милиарда долара, или 75% от целия бюджет.

Правителството на Англия отделя от държавния бюджет за военни цели 1 462 000 000 фунта стерлинги, или повече от 50% от целия бюджет. Правителството на Франция отделя 1600 милиарда франка за военни цели, или 54% от целия бюджет.

Правителството на Италия отделя от бюджета си 518 милиарда лири за преки военни цели, плюс 428 милиарда лири за изпълнението на задълженията по Атлантическия пакт. Общо за военни цели италианското правителство отделя 946 милиарда, или 54.2% от целия бюджет.

Титовските главатарии в Югославия отделят от бюджета си за военни цели 460 милиарда динара, или 86% от целия бюджет.

Откъде вземат тези пари капиталистическите правителства? У нас грамадната част от прихода по бюджета идва от народното стопанство. Но в капиталистическите страни производствените предприятия са в частно капиталистическо владение. Следователно, тези милиарди изцяло се смъкват от гърба на трудещите се чрез преки и косвени данъци.

През Втората световна война всеки американец е заплащал в данъци за покриване на военните разходи по 8 долара и 75 цента годишно. За тази година, обаче, всеки американец ще заплати в данъци за покриване на военните разходи по 413 долара.

И колкото повече расте превъоръжаването, толкова повече

се увеличават данъците. Само от започването на войната в Корея Труман увеличи три пъти данъците. Вестник «Нарент По-полейшън Рипорт» публикува една равностетна, от която се вижда, че Труман е събрал от американския народ толкова данъци, колкото са събрали общо 31 президенти преди него. В САЩ многобройните преки и косвени данъци поглъщат почти половината от средната заплата на американските работници и служители.

В ограбването на народа с нищо не отстъпва и английското правителство. Английското списание «Економист» признава, че по тежестта на данъчното бреме Англия стои на първо място в света. Общият размер на данъците там през 1938 и 1939 г. е възлизал на 900 милиона фунта стерлинги, а сега общият размер на данъците е достигнал 4.5 милиарда фунта стерлинги. Обикновенният англичанин е дал през миналата година 37% от своя доход за преки и косвени данъци.

Действителната сума, която френското правителство изразходва за колониалната война против вьетнамския народ, възлиза за 1952 г. на 500 милиарда франка, или 10% от националния доход на Франция. Тази сума за поддържане на една разбойническа война се измъкна от коравия залък на френските работници, селяни и служаци. Френският вестник «Аксон» дава данни, от които се вижда, че френският работник трябва да заплати на правителството като косвен данък за всеки килограм овнешко месо 47.5 франка, за всеки килограм захар 22 франка, за пакет тютюн 55 франка, за чифт обувки 600 франка и т. н.

Съветското списание «Ново време» в книжна бр. 20 от 14 май 1952 г. изчислява, че 76% от постъпленията по бюджета на италианското правителство се събират от трудещите се чрез данъци. През 1938 и 1939 г. постъпленията от косвените данъци в Италия са възлизали на 23% от всички фискални постъпления, а през настоящата финансова година косвените данъци ще съставляват вече 54% от общите данъчни постъпления.

Не остават по-назад и титовци. През 1951 г. данъците в титова Югославия бяха увеличени с 23 милиарда динара в сравнение с 1950 г. и с 43 милиарда в сравнение с 1949 г.

Ограбването на трудещите се в капиталистическите страни не се изчерпва само със събирането на данъците. Превъоръжаването на тези страни парализира целия техен стопански живот. Френският вестник «Л'Обсерватор» публикува статия, в която се казва: «Колкото повече се увеличават кредитите за военни цели, толкова повече се намаляват кредитите за развитието на икономиката и социалните грижи. Военните приготовления във Франция поглъщаха кредитите за жилищно строителство. В сравнение с изминалата финансова година, тези кредити сега отново са намалени с 25%. А в ония жилища — се заключава в статията — които сега се строят, ще бъдат настанени американски военнослужащи.»

Английското списание «Економист» съобщава също тана, че «вследствие на военните разходи, общанието на консервативното правителство на Чърчил да строи по 300 000 къщи годишно остава неизпълнено за 1952 г.»

«Това строителство — добавя списанието — се отлага за неопределено време.»

В САЩ 15 милиона хора живеят в бордеи и колиби. Американското правителство отделя по новия си бюджет един милиард долара за производството на атомни бомби, а за жилищно строителството е отделило само 5 милиона долара.

Капиталистическите правителства не се интересуват от живота на трудещите се в своите страни. Целият техен интерес е насочен към производството на оръжия, бомби, снаряди и всичко, което представлява доходен бизнес за тях и техните господари.

Военната им индустрия задуши мирновременната индустрия. По данни на френския вестник «Л'Обсерватор» през миналата 1952 г. текстилното производство е намаляло, както следва: в Белгия с 33%, в Англия с 27%, в Холандия с 27%, в Западна Германия с 22%, в Италия с 20% и във Франция с 18%. В Турция 400 мирновременни предприятия са преустановили вече своята работа. Съгласно обществения план на титовци, производството в югославската текстилна индустрия е намалено с 31%, на хранителната с 42%, на тютюневата с 51% и т. н.

Ограничаването на мирновременната индустрия за сметка на военната изхвърля на улиците в капиталистическия свят милиони безработни. В САЩ има 13 милиона безработни и полу-безработни, само в Детройт има 200 000 безработни. В Англия има 800 000 безработни, а във Франция — 3 милиона. От 600 000 работници във френската текстилна индустрия до края на тази година 500 000 ще останат без работа. В Италия на всеки 5 работници от промишлеността се падат двама безработни. В титова Югославия има 250 000 безработни, в Гърция — 400 000, в Турция — 2 милиона. Общо в страните под империалистическия диктат броят на безработните в края на миналата година достигна 45 милиона души.

Това е резултат на империалистическата политика на ограбване на трудещите се в капиталистическите страни, на бясното превъоръжаване на тези страни, за подпалване на нова война.

Във вестник «Правда» наскоро беше направен анализ на американския бюджет за финансовата 1952 и 1953 г., от който се вижда, че невоенните разходи по бюджета възлизат само на 11 до 12 процента. Но и от тези средства по-голямата част ще се даде за издръжката на административно-полицийския апарат на САЩ. Следователно, от целия бюджет на аме-

риканското население остават само жалки трохи за финансирането на просветата, здравеопазването, социалните грижи и други.

Американското списание «Дъ Мегазин оф Уолстрийт» пише така: «През първите месеци на 1952 г. правителството изразходва за новите оръжия 24 милиарда долара, което представлява един разход по 1535 долара при всяко чуване на часовника.» Френският вестник «Аксон» публикува друга статистика, от която се вижда, че френското правителство изразходва за военни цели на час по 100 милиона франка.

Но въпреки варварското ограбване на населението, въпреки иззеждането на целия национален доход, на капиталистическите правителства не им достигаат средства, за да изпълнят канибалските планове на американските империалисти за подпалване на нова война. И затова те непрекъснато и все повече задължават. Общите задължения на САЩ възлизат на 260 милиарда долара, на Франция — на 5 хиляди милиарда франка, на Италия — на 3 хиляди милиарда лири, на Турция — на 3 милиарда турски лири. За покриването на една част от тези дългове турското правителство продаде на американските банкови тръстове половината от златните запаси на страната.

Безспорно е, че тези колосални задължения на капиталистическите държави водят към обезценяване на тяхната валута, към инфлация, към все по-голямо поскупване на живота, към национално разорение.

Книжното парично обръщение на почти всички капиталистически страни взема извънредно големи размери. Във Франция през 1951 г. обръщението на книжните пари се увеличи в сравнение с довоенната 1939 г. със 148 пъти, а в страни като Италия, Гърция и други това обръщение е достигнало до неимоверни размери. При такава обстановка ясно е, че реалната работна заплата на трудещите се непрекъснато ще спада, а ще се увеличават цените на стоките за широко потребление.

Френският вестник «Либерасион» пише: «Всяка сутрин трудещите се французи разгръщат със страх вестника, опасвайки се да не би да има съобщение за ново увеличение на цените за предметите от първа необходимост.»

В Англия от започването на военната агресия в Корея цените на дребно на основните артикули се увеличават непрекъснато. Например цената на хляба се е увеличила с 36%, на брашното със 75%, на бекона с 32%, на захарта с 20%, на маслото с 25%, на сиренето със 71%, на памучните тъкани с 31% и т. н.

Турският вестник «Иени Сабах» изчислява, че за изхранването на едно четиричленно семейство са необходими 400 лири месечен доход, но семейства в Турция, които имат такъв доход, са едно на хиляда. Средно на семейство в Турция се падат по 50 лири месечно.

Ясно е до каква степен на обедняване, на страшна мизерия, на глад и разорение са докарани народите в капиталистическите страни от престъпната военноподпалваческа политика на техните реакционни правителства.

Трудът на половината от човечеството, на повече от един милиард хора, под господството на американския империализъм се ограбва от хищническите капиталистически монополи, от кръвожадната глутница на Уолстрийт.

През миналата година един комитет на дребните собственици в САЩ отправи изложение до американския Сенат, в което се каза, че 39 оръжейни тръстове-гиганти си разпределят ежегодно 40% от всеки долар внесен от американския данъкоплатец и изразходват от правителството за заплащане военните поръчки на тези тръстове. За тази година най-големи поръчки за оръжия са получили следните тръстове: «Дженерал Мотърс» за 5 милиарда и 500 милиона долара, «Форд Мотор компани» «Крайслер» за 2 милиарда и 670 милиона долара, «Бойнг Айрилен компани» за 1 милиард и 4 милиона долара, «Джон дьо Немур енд Ко» за 1 милиард долара и т. н.

Ето къде отива трудът на американските фермери, на хамбургските работници, на италианските селяни, на докерите на Хановър и Калкута, на негрите от Африка, на египетските феллахи, на стотиците милиони хора по света, превити под ярема на империалистическата мранобесническа олигархия.

Американският прогресивен вестник «Наштъъл Гуардиън» пресмята в една своя статия, че ако военните разходи на САЩ се съкратят с 60 милиарда долара, то с тази сума могат да се построят 2 милиона благоустроени жилищни домове, 200 000 училища, лечебни заведения със 100 000 болнични легла. Все от същата сума могат да се построят още 5 мощни хидроелектроцентрали, да се осигури пенсия за всички мъже и жени на САЩ от 65 години нагоре и да бъдат застраховани всички американски трудещи се.

На всички това американските и всички трудещи се в света на долара имат право, но то им е отнето от потискащата ги капиталистическа експлоататорска класа, от цялата тяхна разбойническа система, в която човекът е обект не на грижи, а на ограбване, на изпозване до последния му дъх.

Така беше у нас до 9 септември 1944 г., когато народът ни при активното участие на работническата класа, под ръководството на Комунистическата партия, във въоръжена борба и преди всичко с помощта на победоносната Съветска армия разгроми капиталистическата буржоазия, смаза монархо-фашисткото експлоататорско малцинство, пое властта в свои ръце и изгради своя народнодемократична държава, в която завинаги е ликвидирана експлоатацията на човек от човека.

Нашата народнодемократична държава се опира изключително на народните маси, на тяхното активно и съзнателно уча-

стие в управлението на страната. Докато в капиталистическите страни трудещите се са отстранени от управлението на държавата, то у нас нито един важен държавен въпрос не се решава без най-широкото участие на трудещите се от градовете и селата. Цялата политика на нашата народна власт е насочена за подобряване жизнените условия на народа. Човекът у нас е най-големият капитал на държавата. За него, за неговото щастие и бъдеще се полагат всички грижи от народната власт.

Докато в капиталистическите страни за здравеопазването на хората не се полагат почти никакви грижи, то у нас нашето народно правителство отделя милиардни суми за опазване здравето на народа. В сравнение с 1944 г. каза вчера министърът на народното здраве и социалните грижи д-р Коларов, числото на болничните заведения в нашата страна е нараснало 4 пъти повече. До 1944 г. само в 6 села имаше родилни домове със 16 легла, а сега ние имаме 651 родилни домове. До 1944 г. само в 30 села имаше зъболекарски участъци, а сега в 1100 села имаме зъболекарски кабинети. До 1944 г. само в 20 села имаше общински аптеки, а сега в 1307 села имаме аптечни заведения. Нашата народна власт създаде 1284 селско-здравни служби. Построени са 84 нови противоепидемични станции, открити са 19 медицински училища за средни медицински кадри, обучиха се 3000 нови медицински сестри и 2000 нови акушерки. Броят на лекарите от 1944 г. насам се е увеличил с 2.5 пъти повече, а на зъболекарите — с 3 пъти повече.

Като най-блестящ израз за здравните грижи на народната власт е въвеждането от месец март 1951 г. в цялата страна на безплатна медицинска помощ за трудещите се.

Тази година в държавния бюджет също са предвидени повече от един милиард лева, с които ще се проведат нови мероприятия за опазване здравето на нашия народ.

Такова ли е състоянието на здравеопазването в капиталистическите страни?

В съседна Турция например по официалното признание на турския министър на здравеопазването Юстондаг 10 500 000 души, т. е. 60% от турското население боледува от туберкулоза и ежегодно умират от нея 100 000 души. През 1951 г. от новородените 800 000 деца 400 000 са умрели. Броят на болните от малария достигна 2.5 милиона души. В южните райони на Турция 24% от населението страда от трахома. Само през миналата 1952 г. са регистрирани 124 480 души болни от сифилис. Турското правителство отделя нищожни суми за здравеопазването на народа. В цяла Турция с 38 000 села има само 3000 лекари и 400 медицински сестри. За 25 години в Турция са открити само 25 аптеки. В Турция има само 240 детски болнични легла. Но техният брой и тази година няма да се увеличи, тъй като турското правителство е отпочинало строителството на нови затвори в редица градове, като Измир, Зонгулдак, Чайели, Демирджи, Акшехир, Аксарай, Бингьол, Битлис, Аванас, Артова, Ризе, Коня и др. В тази страна милиони хора преждевременно умират, без никой да се погрижи за тях. По-голямата част от населението е потънало в страшна мизерия, боледува, влачи окаяно съществуване.

Не е много завидно положението и на техните американски господари. В САЩ 28 милиона американци страдат от различни хронически болести. За огромното мнозинство от американското население медицинската помощ е недостъпна поради това, че тя е много скъпа и липоват достатъчно медицински помещения. Американското правителство в тазгодишния си бюджет отделя по-малко от 3% за здравеопазването на американския народ.

От призованите 2 700 000 американски младежи да се явят на военен медицински преглед, след нахлуването на империалистите в Корея, 1 280 000 от тях са били намерени негодни поради физически, душевни или други морални недостатъци.

Заклети врагове и на собствения си народ, американските империалисти не полагат никакви грижи за младежта. На нея те гледат като на стока, която ще им донесе повече печалба в бъдещите им военни планове.

У нас обаче за нашата младеж Партията и правителството полагат най-нежни бащински грижи. От 9 септември 1944 г. насам бяха изградени 2230 нови училищни сгради. Преди 9 септември, както каза в своята реч д-р. Демир Янев — министър на народната просвета, в страната имаше 151 средни училища, а сега имаме 251 средни училища, от които 45 са вечерни. Преди 9 септември имаше 34 средни професионални училища, а сега имаме 157, от които 15 вечерни. Сега голяма част от учениците в общообразователните и педагогически училища са изцяло на държавна издръжка. Общо броят на училищата само под ведомството на Министерството на народната просвета достигна 8449 с 1 115 127 ученици. Преди 9 септември Университетът беше недостъпен за по-голямата част от синовете и дъщерите на нашия народ. Сега вратите на всички наши висши заведения са широко отворени за младежта на нашата Република. Броят на студентите се увеличи близо 4 пъти. Фашистките правителства отпускаха по-рано по 100 стипендии годишно за студентите, а сега повече от половината студенти получават държавни стипендии.

След 9 септември беше публикувано дълбоко възнуващото предсмъртно писмо на младия революционер-комунист Антон Попов, написано няколко минути преди разстрела му от фашистките зверове, в което той каза: «Умирам с несъкрушимата вяра в победата на Партията и народа над тъмните сили на

експлоатацията и робството. Умирам за живот, който ще бъде по-светъл от слънцето, по-хубав от най-хубавите цветя, по-свободен и по-справедлив от всичко досега.» Мечтата на Антон Попов беше мечта, беше несломим стремеж на цели поколения у нас. Тази мечта е вече осъществена. Цялата наша младеж от села и градове днес радостна и свободна гради своята родина, своето щастливо бъдеще. Тя се учи в слънчеви сгради, създава свои просторни клубове, почива в най-красивите клубове на България, участва в управлението на страната — десетки хиляди младежи и девойки са членове на народните съвети на депутати на трудещите се, спортува, изгражда здрава, възторжена и горда, — че живее във време на могъщ подем на народните сили, за изграждане спасителното дело на социализма.

А ето какво е положението на младежта в капиталистически страни, по признание на самите капиталисти.

Вестник «Ню Йорк Таймс» казва: «Училищата в САЩ са в опасна криза. Отбранителната програма поглъща плановите на училищното строителство. Няколко милиона ученици нямат възможност да се учат вследствие острия недостиг от помещения и учители. А кредитите, които са определени за образованието през юната финансова година, не надминават 1% от общия бюджет.»

Английският вестник «Дейли Хералд» твърди същото за своята страна, като казва: «Предприето от консервативното правителство ново намаляване на кредитите за училищно строителство предизвиква безпокойство в цялата страна. Хиляди деца се обучават в условия, които биха потресали дори Диканс през миналия век.»

Гръцкият вестник «Емброс» печати на 20 декември 1952 г. кореспонденция от свой сътрудник, в която се казва: «Вчера, когато посетих основното училище в атински квартал Ризополис — учителите се спуснаха към мен с вик «Спасете децата!» Училището се помещава в един стар зандан. На входа на тази мизерна сграда, вместо врата е сложена скъсано одеало. Вътре целият таван течеше от проливния дъжд. Глиненият под на училището беше се превърнал в локва. Децата се бяха струпали в ъглите, където беше сухо. Прозорците са без стъкла. Децата, ако не бъдат преместени от училището, ще загинат в този зандан.»

«Посетих също така — продължава дописникът на «Емброс» — и училището в Перис. Състоянието на това училище не може да се опише. То не е нито зандан, нито бордей, то е истинска развалина, без прозорци, с парцали вместо врати, с прогнил покрив и под, цялото потънало в плесен.»

Такива са по-голямата част от училищата в Гърция. Училищата в Мигдалия — Пелопонес, се помещава в един конски коридор. Няма чиновове, учебни помагала, канцелария, двор. 184 деца се обучават само от един учител. Гимназията в Халандрос има 1000 ученици, без нито една класна стая. Заниманията се водят където се намери място — в кръчмите и в кафенетата.

В Певания учениците се обучават в църквата и т. н.

В Гърция една трета от учениците в първоначалните училища не довършват четиригодишното обучение.

В титова Югославия разходите за просветата през 1953 г. възлизат на 0.7% от държавния бюджет. Вместо училища титовци ще строят през тази година 2300 казарми. В същото то ва време в Сърбия 1700 ученици са настанени в частни помещения. Училищата не са снабдени с никакъв инвентар. Те нямат никакви средства за нагледно обучение. В цялата страна няма достатъчно учители. Загребският вестник «Наприед» се оплаква, че в Зему на един учител се пада да учи по 400 деца. В пелия Санджак на всеки учител се пада да учи средно по 160 деца. Централният орган на титовци вестник «Борба» пише, че в Крагуевац поради липса на учители, някои предмети, като физика, химия, математика, география и други, не се изучават от средношколците. В Бриег и Татар Варош 30% от записаните ученици не посещават училището, а в Грочанак 29% не посещават училището и т. н. Белградският вестник «Село» писа, че в цялата страна около 100 000 ученици, на възраст от 8 до 14 години, не посещават училище и са напълно неграмотни.

В Турция правителството ще изразходва през тази година един милиард и 700 хиляди лири за въоръжение, а само 230 милиона — за просвета. Затова в 23 000 турски села няма никакво училище, а в останалите села, където има училища, те са с по един учител. Вестник «Акшам» публикува такъв факт: «В село Инкал, което се намира само на 4 километра от Бруса, не само че няма училище, но общото културно равнище било толкова ниско, че децата на възраст повече от 10 години не знаят имената си и не могат да броят основните числа. Общо 84% от трското население е неграмотно. А неграмотността сред турските жени достига до 94%. Вестник «Ватан» в броя си от 18 ноември миналата година писа, че сегашните размери на турската неграмотност са такива, каквито са били в X век.

Децата в Турция са напълно изоставени. По улиците на големите градове се скитат безпризорни 400 000 деца. Турският вестник «Зафер» писа дословно така: «Нашите големци много са доволни, че Риджуей бил весел, когато го изпращали на летището. Не може и да има съмнение — продължава вестникът —, че скъпият гостенин, след като се убеди, че ние сме отделили половината от бюджета си за военни цели, си заминува със спокойна душа. На нас обаче Аллах да ни е на помощ!»

Министър-председател Вълко Червенков: Колко е могъщ тих Аллах. (Смях)

Лашо Ганчев: Френският учен професор Моно заяви на

Международната конференция за защита на децата, състояла се през месец април м. г. във Виена, че от всички престъпления на военнотлюбите най-страшното е безмилостното им отношение към децата. В Югославия се скитат изоставени 430 000 деца. Титовци жестоко експлоатират детския труд. В завода «Соне Маринкович» работят и сега стотици деца от 8 до 10 годишна възраст. Във фабриките на Зему работят повече от 350 деца. В завода «Александър Ранкович» работят близо 400 деца. В металургическия комбинат в Зеница работят 6000 деца и т. н.

В замиращите мирновременни предприятия в Югославия титовци уволняват преди всичко ония работници и работнички, които имат повече деца, за да не им биди плащали детските добавки.

В САЩ 5 милиона деца спят по улиците. 46% от новородените деца във Франция умират, преди да са навършили една година, 300 000 безпризорни и покхабени деца в Италия са обречени на загиване, без това да смущава италианската продажна върхушка, която намира, че злото за това се криело в голямата раждаемост на италианския народ.

В Гърция има 400 000 деца сираци от войните, за които папаласовци не се интересуват. Тези деца скитат безпризорни, просят, крадат и умират. В Гърция 85% от децата са туберкулозни или застрашени от тази болест. В концлагерите «Макронисос», «Даскати», «Янина», «Аверов», «Лерос», «Родост», «Трикери» и други бавно загиват повече от 15 000 деца.

Какво щасте е за нас, че България се освободи от фашисткото яго, че нашият народ живее и преуспява във великото семейство на демократичните и миролюбиви народи, начело с братския Съветски съюз! В нашата страна, под слънцето на народната власт, децата на народа ни растат здрави и щастливи. Съгласно основния закон на Републиката — Димитровската конституция, грижите за детето у нас започват преди още то да се е родило. Майките прекарват своята бременност под непрекъснат безплатен медицински контрол. У нас има Закон за насърчаване раждаемостта. На многодетните майки се дават ордени и почетни звания. За децата на трудещите се правителството създаде широка мрежа от детски ясли и градини. През миналата година бяха открити 1610 целодневни, полудневни и седмични детски градини с 69 845 деца и 3572 летни детски градини със 182 837 деца. За децата в столицата се откри величествен пионерски дворец на името на другаря Вълко Червенков. Започнаха да се откриват пионерски домове и в другите градове на страната. Пионерската организация «Септемврийче» става любима организация на нашите деца. Чрез нея ние чествуваме младостта на Родината, възторг и устрема на нашата бодрa смаяна.

Този устрем гори в труда на целия ни народ, той окриля творчеството на нашите културни дейатели, на хората на нашата млада социалистическа наука, литература и изкуство.

След извоюваната победа на 9 септември 1944 г. в страната се създадоха прекрасни условия за развитието на литературата, театъра, музиката и изобразителното изкуство. В едно свое писмо през 1947 г. до Съюза на художниците създателят на нашата нова народнодемократична държава, незабвеният и безсмъртен Димитров писа: «Отечественият фронт и неговото правителство гледат на изкуството като на мощен духовен и културен фактор за разгръщане на всички творчески сили на нашия народ, за изграждането и напредъка на Народната република България.»

Под грижите на Партията и правителството, под компетентното ръководство на др. Вълко Червенков нашето изобразително изкуство скъса с формализма и всички западнобуржоазни уклони и пое здравия път на реалистичното изкуство, под благотворното влияние на руското класическо и настояще изкуство.

Неспирни успехи белени и българското сценично изкуство. Черпейки опит от богатата съкровищница на съветския реалистичен театър, нашите театрални дейци създадоха крупни драматични, оперни и балетни постановки, каквито в капиталистическите условия не могат никога да се създадат.

Развива се и расте нашето младо киноизкуство. Редица документални филми успешно пресъздават на екрана всеотдайния социалистически възход на Родината ни.

С небивал възторг българските трудещи се посрещнаха първите наши художествени филми «Тревога», «Данка», «Утро над Родината», «Под игото», и «Наша земя».

Учейки се от ненадминатия в света съветски филм, българските киноработници овладяват това силно въздействащо изкуство и активно подпомагат идейно-политическото възпитание на нашата младеж, укрепват силите на народа в борбата за изграждане на новия живот у нас, разобличават враговете на Родината, служат на делото на мира.

У нас вече излизат и високохудожествени по съдържание и по форма реалистични творби на литературата. Нашите писатели и поети съвзрват все по-ясно своето творчество с интересите на народа, с нуждите на социалистическото строителство и превръщат литературата в мощно оръжие на трудещите се в тяхната борба за мир и социализъм.

Основният източник на нашата белетристика и поезия е кипящият живот сред народните низини, израстването на новите хора и новите отношения между тях. Редица прекрасни произведения, като романите «Тютюн» от Димитър Димов, «Септемврийци» от Емил Коралов, «Последният пурм» от Петър Славински, стихосбирките «Стихове за петилетката» от Богомил Райнов, «Утро над Родината» и «Строителни години» от Лашо Ганчев, «Димитровско племе» от Димитър Методиев, «Житвен

поход» от Иван Милчев и други, през изтеклата 1952 г. бяха удостоени от народното правителство с най-високата у нас Димитровска награда.

Народната власт полага всички грижи за творческия размах на хората на изкуството у нас. Нашите писатели и поети са обкръжени с любовта на целия ни народ.

Не така е в капиталистическите страни. Американският сенатор Маккарти цинично се хвали, че неговият Комитет за «антиамериканска дейност» е изготвил списък на нови прогресивни писатели, които ще бъдат хвърлени в затвора. Империалистическите марионетки от френското правителство лишиха от педанство най-големия съвременен поет на Франция — Луи Арагон. Палачът на испанския народ Франко разстреля вдъхновения испански поет и борец Гарсия Лорка. Титовци години наред държат под домашен арест пламенния черногорски поет Радван Зогович. Те хвърлиха в затвора писателите Милка Жицина, Миодраг Томич, Белес Петрич и други. А ето каква поезия създават официалните титовски поети: Слободан Берберски:

«Може би единствената моя мисъл ще бъде да убивам, да убивам, да убивам.»

Друг бисер на титовската поезия от поетесата Станислава Аромич:

«Ако можех целия свят на части да разкъсам.

Тялото му като звяр да загриза.

И да почувствувам как соковете на живота текат и безброй нови тела бих искала да загриза.»

Каквито са сега хазите, такава е и поезията. Тази долна на ниска поезия отразява настроението, страшното морално падение, предателството на една престъпна и вулгарна империалистическа агентура, която превърна Югославия в тюрьма, а югославските трудещи се в роби на американските капиталистически монополи.

Другарки и другари! Безгранична е нашата признателност към непрежалимия вожд на България — Георги Димитров, към най-вдъхновения син и ръководител на страната ни — др. Вълко Червенков, към цялата героична Комунистическа партия у нас, че те с братската помощ на Съветския съюз и др. Сталин навреме съзряха и смазаха титовската опасност, която прозеше и нашата страна, че те спасиха народа ни от страшната съдба на югославските народи, от робията, мрака и смъртта, които днес тегнат над Югославия.

У нас е светло. Ние сами сме господари на съдбините си. Нашите работници, селяни, служаци, нашата младеж, целият ни народ, сплотен в могъщо единство под знамето на Отечественния фронт, под ръководството на славната Комунистическа партия на Благоев-Димитров, работи не за други, а за себе си, за децата си, за своето бъдеще.

Ние сме навеки свързани в братска дружба с най-великата и най-миролюбивата сила в света — Съветския съюз. Около него в могъщ миролюбив и демократичен блок се групират народите от народнодемократичните страни в югоизточна Европа, народите на необятната Китайска демократична република, борещите се народи на Корея и Виетнам. 800 милиона хора под знамето на социализма, окриляни от примера и делото на Съветския съюз, години наред градят новия щастлив и радостен живот в своите страни. Съветският съюз днес възбужда волята и борбата на стотици и милиони хора от капиталистическите страни, които смело въстават срещу експлоатацията и робството на империалистическата агресия.

Озлобени от успехите на съветския съюз и народнодемократичните страни, които успехи въодушевяват трудещите се в целия капиталистически свят в тяхната борба за освобождение и национална независимост, притиснати от все по-растящия гняв на милионите безработни, на недоволството на ограбените от тях народи, пред страшната угроза на настъпващата икономическа криза — американските империалисти вече открито подготвят подпалването на нова война.

Под какъв лозунг обаче империалистите този път ще искат да накарат народите в капиталистическите страни да грабнат оръжието и да се отправят на война? Американският сенатор, доскорошен президент на САЩ, Труман заяви в една своя реч в Сан Франциско:

«Ние не можем да се помирим със съществуването на Съветския съюз. Той потиска нашата вяра, помрачава надеждите ни, атакува нашата концепция за живот. Ние трябва да се освободим от кошмара на комунистическата опасност.»

Значи, лозунгът е старият: «На кръстоносен поход срещу комунистическата опасност!» С този лозунг досега те свършиха не малко работа: войната срещу испанския народ, хитлеристката война срещу Съветския съюз и цяла Европа, войната в Малая, във Виетнам, войната в Корея.

Неизброими са страданията, кръвта, злото, които империалистите причиниха на човечеството през последния век. И онова, което е най-гнусното, най-чудовищното престъпление в това кърваво разбойничество, то е, че империалистическите мерзавци твърдят, че не те, а Съветският съюз бил виновен за техните безчинства.

Те нападнаха Кореяската демократична република, превърнаха в пепелища корейските градове, избиха над един милион корейски жени и деца, спечелиха досега от кръвта им, по тяхно признание, 40 милиарда долара и цинично твърдят, че не те, а Съветският съюз уж бил предизвикал войната в Корея.

Но кого ще убедят тези мрачни убийци и мародери в тях своя наглост. Кой най-вник ще се улови на старата, изтъркана басня «за комунистическата опасност»?

Целият свят е свидетел на страшния империалистически бандитизъм в Корея.

Кой доведе на власт и въоръжи фашистския режим на Ли Син Ман?

— Американските империалисти.

Кой даде заповед на американските войски да нападнат на 27 юни 1950 г. корейския народ?

— Американските империалисти.

Кой нареди да се бомбардират на 31 август 1950 г. и на 8, 13 и 15 април 1951 г. китайските градове в Манджурия?

— Американските империалисти.

Кой заповяда да се бомбардира на 4 септември и на 11 октомври 1950 г. съветската територия?

— Американските империалисти.

Кой отправи заплашване на 30 ноември 1950 г., че интервентите в Корея ще употребят атомната бомба?

— Американските империалисти.

Кой се занани на 23 юни 1951 г., че ако северокорейската армия откаже да капитулира, то тя ще бъде унищожена с атомни бомби?

— Американските империалисти.

Кой заповяда да бъдат бомбардирани и унищожени най-големите корейски градове Пхеня и Сеул?

— Американските империалисти.

Кой нареди на 21 юни 1952 г. да се прекъснат преговорите за примирие в Корея?

— Американските империалисти.

Та кой империалистически глашатаят може да оспори горните неоспорими исторически факти за кървавата империалистическа агресия в Корея?

Целият свят обаче знае, че най-добрият приятел на героичния корейски народ е Съветският съюз.

Кой изгони от Корея през 1945 г. японските фашистки оккупатори?

— Съветският съюз.

Кой предложи на 1 август 1950 г. спирането на военните действия и изтеглянето на чуждестранните войски от Корея?

— Съветският съюз.

Кой предложи на 2 октомври 1950 г. изтеглянето на чуждестранните войски и произвеждането на свободни избори в Корея?

— Съветският съюз.

Кой предложи на 9 декември 1950 г. изтеглянето на чуждестранните войски от Корея и предоставяне на корейския народ сам да уреди своя вътрешен въпрос?

— Съветският съюз.

Кой предложи на 23 юни 1951 г. да се започнат незабавно преговори за прекратяване на военните действия в Корея?

— Съветският съюз.

Никакъв империалистически заговорник или империалистически наемник не може да оспори тези неоспорими исторически факти за последователната, миролюбива политика на Съветския съюз спрямо бореца се Корея.

Напразно империалистите раздуват по целия свят една шумна скъпо платена войнствувача пропаганда срещу Съветския съюз и страните с народна демокрация. Напразно им пригласят техните послушни лакеи в Европа, на Балканите, в латинските страни. Народите от всички континенти на земното кълбо непоколебимо върват в миролюбивата политика на Съветския съюз, сплотяват се около тази политика, борят се за мир против войната.

И колкото по-безуспешна остава империалистическата пропаганда, толкова по-голям бяс обхваща нейните автори. Чрез печата, радиото, киното, телевизията и с всички други средства те истерично крещат, дрънкат оръжия, закарват се, клеветят великата страна на социализма. На трудещите се от всички краища на земното кълбо са познати тези истерични крещици. Та те помнят злощастните заклинания на Хитлер срещу Съветския съюз. Нищо ново и оригинално не казват империалистите.

Ето няколко сравнения взети от френския в. «Франс Нувел»: На 12 септември 1941 г. Хитлер каза: «Ние ще доведем до край изграждането на военната мощ на великия Райх.»

На 1 октомври 1950 г. Труман каза: «Конгресът трябва да приеме исканите средства за засилване на нашата военна мощ.»

На 9 ноември 1941 г. Хитлер каза: «Ние произвеждаме повече, строим повече, и то във всички родове оръжия.»

На 20 декември 1950 г. Труман каза: «Ние произвеждаме повече атомни, бактериологически, химически и всички видове оръжия.»

На 22 април 1942 г. Хитлер каза: «Съществува опасност управниците на Кремъл да завладеят цяла Европа.»

На 8 януари 1951 г. Труман каза: «Опасността от завладяването на Европа и целия свят от Съветския съюз ни кара да вземем мерки.»

На 22 април 1941 г. Хитлер каза: «Ние сме длъжни да осигурим защитата не само на нашата страна, но и на цяла Европа и с това да спасим цивилизацията на света.»

На 8 януари 1951 г. Труман каза: «Защитата на Европа и на нейната цивилизация е основата на нашата външна политика.»

На 19 август 1942 г. Хитлер каза: «Ние имаме само едно желание, всемогъщият Бог да ни подкрепи в нашите усилия.»

На 1 април 1951 г. Труман каза: «Ние трябва да следваме този път с решителност и да помолим всевишния Бог да ни ръководи във всички наши действия.» (Смях)

Виждале, другарки и другари, че подпалвачите на войни, били те хитлеровци или трумановци, айзенхауеровци или чър-

чиловци, всички те — зловещи врагове на човечеството — говорят на един и същ език. Те си приличат като две капки вода, защото зад едините и зад другите стоят едни и същи господари.

Нюйоркският банков тръст «Дилон Рийд» финансира в Германия подготовката на Втората световна война по така наречения план «Дауес». Същият банков тръст понастоящем финансира в Западна Германия подготовката на трета световна война. Един от първите ръководители на този банков тръст се казва Джон Фостър Дълес — организатор на войната в Корея, сегашен министър на външните работи на САЩ.

Хитлеровата армия през Втората световна война се въоръжаваше главно от крупния германски концерн И. Г. Фарбениндустри, чиито съдружници е оръжейният американски тръст «Дженерал Мотърс». Доскорошният директор на този тръст се казва Чарлз Уилсон, сегашен военен министър на САЩ.

Пътят към войната е един и същ, но този път на войната доведе хитлеровата кръвожадна тайфа до подсъдимата скамейка в Нюрнберг.

Този път на войната неминуемо ще доведе до нов Нюрнберг Трумановци, айзенхауеровци и чърчиловци. (Ръкопляскация)

Всеки агресор, който е дружил да смущава мирното развитие на могъщата страна на Съветските социалистически републики, да посяга върху величавото дело на победоносната Октомврийска революция, неизбежно е претърпявал тежко поражение.

В отчетния доклад на централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз пред XIX конгрес на Партията др. Маленков каза: «Нашият народ има опит от борбата с агресорите и за него не е необходимо да свиква да ги бие. Той би агресорите още в гражданската война, когато съветската държава беше млада и сравнително слаба. Би ги във Втората световна война. Ще ги бие и в бъдеще, ако те се осмелят да нападнат нашата родина.» (Продължителни ръкопляскания)

Другарки и другари! Непобедима е силата на съветския строй. Непобедим е един велик народ, който в люта борба разгроми веднаж за винаги експлоататорските класи върху една шеста от територията на света и създаде грандиозни дела в служба на човешкия прогрес.

Двеста фашистки дивизии, въоръжени до зъби, хвърлиха през Втората световна война международните капиталистически глутници срещу Съветския съюз. Съветските хора разбиха на пух и прах озверелите хитлеристки армии. Първата своя следвоенна петилетка те изпълниха за четири години. Вражеските пълчища бяха унищожени на съветска територия 82 000 училища, 44 000 театрални здания, 605 научно-изследователски института, 427 музея и много други народни богатства. Всичко това съветските хора отново възстановиха за 4 години.

За възстановяването и по-нататъшното развитие на селското стопанство съветските хора построиха през четирите години на следвоенната петилетка 536 000 трактора, 93 000 комбайна и десетки и стотици хиляди други земеделски машини.

Само през изминалата година съветските хора добиха 300 милиона тона въглища. Днес Съветският съюз заема първо място в Европа по добив на въглища. По своята механизация във въглищната промишленост Съветският съюз няма равен на себе си в света.

През миналата година съветските хора добиха 47 милиона тона петрол, с 1.5 пъти повече, отколкото предвоенното производство.

Сега Съветският съюз произвежда толкова стомана, колкото е производството на Англия, Франция, Белгия и Швеция — взети заедно.

През изминалата година в Съветския съюз се произведе 400 милиарда киловатчаса електрическа енергия, което надминава производството на Англия и Франция, взети заедно.

Съветските хора през изминалите 35 години увеличиха промишленото производство 39 пъти. За същото време САЩ са увеличили промишленото си производство само с 5.5 пъти.

Сега в Съветския съюз за 9 дена се произвежда толкова промишлена продукция, колкото в капиталистическа Русия се е произвеждала за цяла година.

Съветският съюз е страна, в която няма неграмотен човек. В течение на тази година в Съветския съюз ще се сложи началото на преминаване към задължително средно образование за всички младежи.

Сегашният брой на студентите в Съветския съюз е с 1.5 пъти по-голям от броя на студентите във всички капиталистически страни на Европа, взети заедно.

Докато в капиталистическите страни общият доход на трудещите се непрекъснато намалява, то общият доход на съветските хора за 1950 г. се е увеличил с 62 % повече, в сравнение с 1940 г.

Всички тези успехи на съветските хора не са ли блестящо доказателство за могъщата сила на съветската социалистическа икономика, за огромното превъзходство на съветския строй над прогнилия и разлагащ се капиталистически строй.

Прегракналите канибалски кръсци на американците, английските и френските военнотолупци не могат да смутят един велик народ, който в победоносния си устрем за играждането на комунистическия строй извършва чудеса, преобразява природата, създава благоденствие, каквото няма никъде в света.

Само хора с висока култура, с неизчерпаема стопанска мощ, с безгранична любов към родината и своята власт, каквито са съветските хора, можаха да отпочнат най-грандиозните строени в света — епохалните строени на комунизма, първият от които — Волго-Донският канал е вече завършен. В усилен строеж

са Куйбишевската хидроелектроцентрала, която ще произвежда 6 милиарда киловатчаса електрическа енергия; Сталинградската хидроелектроцентрала, която ще произвежда 10 милиарда киловатчаса електрическа енергия; Тюркменският канал, който ще напоява 13 милиона декара обработваема земя и 70 милиона декара пасища; Наховският хидровъзел с водохранилище, който ще събира 14 милиарда кубически метра вода, с който ще се напояват просторните земи на южна Украйна. Тези гигантски хидроелектроцентрали, водохранилища, канали ще напояват общо 280 милиона декара земя.

Така съветските хора, преобразявайки природата, ще превърнат своята благодатна земя в цветуща градина, в извор на изобилие и щастие, в страна на мира и възхитяващ пример за всички народи по цялото земно кълбо.

Гаранция за това е многомилionenната Комунистическа партия на Съветския съюз и другарят Сталин.

Зад другаря Сталин, гениалния вожд на съветските народи и на цялото демократично човечество, застават с всеки изминат ден нови милиони борци в защита на мира, за обуздаване на империалистическите военноподпалвачи. Цялата земна планета днес е обхваната от едно невиджано по своите размери в човешката история световно движение в защита на мира, против войната. Близо един милиард борци за мир от всички народи, племена и раси от цялото земно кълбо се възправят с непоколебима решителност да осветят налудничавите планове на империалистите. Могъща опора на тази велика армия на борците за мир е Съветският съюз, пламенен знаменосец на тяхната борба е другарят Сталин.

Особено неопенима помощ оказа Съветският съюз на народно-демократичните страни и на близо половинмилиардния китайски народ за бързото преодоляване на трудностите от войната, за укрепване на народното стопанство, за поставяне на основите на изграждащия се социализъм.

Свободата на нашия народ, националната независимост на страната ни, големите успехи, които ние постигнахме от 9 септември 1944 г. насам, ние дължим преди всичко на бащинската закрила и непрекъснатата безкористна помощ на непобедимия Съветски съюз. Във всяка наша нова придобивка се потвърждава правдивата сила на същия завет, който ни остави непреклонният Димитров, че «българо-съветската дружба е необходима за нас тъй, както е необходимо слънцето и въздухът за всяко живо същество».

Българо-съветската дружба разкри пред нас пътя на широкото разгръщане всички сили на народните маси за построяването на социализма.

България сега не е онай изостанала, бедна и ограбена от капиталистическите експлоататори страна, каквато тя беше до 9 септември 1944 г.

Нашата Димитровска родина днес е свободна, икономически мощна и щастлива страна, със своя изграждаща се промишленост и модерно селско стопанство.

С удивителна бързина растат производствените сили на народа, механизират се трудовите процеси в промишлеността, транспорта, земеделието и строителството. Внедряват се нови методи на работа, увеличава се производителността на труда.

В резултат на усвоената техника, на прилагането на редица агротехнически мероприятия нашето селско стопанство значително увеличи своята продукция, която през 1951 г. беше с 43% по-голяма, в сравнение с 1950 г. Расте доходът на членовете на трудово-кооперативните земеделски стопанства, все по-голяма става реалната заплата на всички трудещи се в страната, което повишава техните покупателни възможности, води до разрастването на стокооборота, укрепва стопанската мощ на държавата.

Борбата на трудещите се у нас за изпълнението и преизпълнението на производствените планове е неразривно свързана с борбата за даване най-висококачествена продукция и най-разнообразен асортимент. Във всички предприятия расте движението за снижаване себестойността на стоките, за най-икономическо разходване на материалите, за максимално използване вътрешните възможности на самите предприятия.

Тази широка организация на производството у нас, на героичния труд на нашите хора създаде Българската комунистическа партия — могъщата политическа ръководяща сила в страната ни, авангарда на възходящата работническа класа у нас, най-сигурната гаранция, че делото на 9 септември, делото на Димитров, делото на социализма ще бъде изведено до пълна победа.

Какви неизчерпаеми сили разкри Партията всред недрата на народа. Тя разгоря, мобилизира тези сили и ги поведе на борба за изграждане на живота в нашата страна, за създаване благополучие, щастие и радост за целия трудещ се народ.

В промишлеността се появи славната стахановска и новаторска гвардия на орденосците, на лауреатите на Димитровска награда, на героите на социалистическия труд. В селското стопанство израснаха новите хора, талантливите майстори на високите добиви в полето и в животновъдството, възоржените трактористи и трактористки, комбайнери и комбайнерки, знатните овчари, овчарици, коняри, кравари — неуморните строители на социализма, гордостта на народа ни.

«Само социалистическият строй у нас — казва другарят Вълко Червенков — дава възможност да се разкрият безценните богатства от способности и таланти, които са скрити в народа, които капитализмът е душил и мачкал, държал ги е под ключ и в забрана, но които сега, освободени от оковите на капита-

лизма, почувствуваха себе си господари на съдбините си, бликат с чудотворна сила.»

500 000 жени работят в звената и бригадите на ТКЗС. Българската жена в годините на народната власт от 9 септември 1944 г. насам показва огромна творческа енергия, изумителна воля във всеобщия подем, за построяване на социализма, за укрепване дружбата ни с великия Съветски съюз, за защита делото на мира.

Другарки и другари! В този всеобщ подем на народа ни участвуват и сдружените земеделци, членове на Българския земеделски народен съюз, от името на който говоря пред вас.

Преминали през суровата борба срещу империалистическата агентура в съюзните редове, разгромили с помощта на Партията тази агентура, днес десетки хиляди сдружени земеделци, членове на ТКЗС, звеноводи, бригадири, майстори на високи добиви, депутати на народните съвети, организационни работници, отдават своите сили, под ръководството на Партията, за преуспяването на нашата Народна република.

Колко жалки и смешни са гетовци, мизерните империалистически лакеи, които се раздират по вражеските радиостанции да доказват, че уж те, лумпенизираните храненици на «Интелижанс сервис» били «сдружени земеделци».

Кой ще ги чуе? Какво общо имат те с нас, хората на честния и доблестен труд за благото на народа ни? Какво общо имат те със сдружените земеделци, като Нешо Манев Нешев, от с. Винарско, Айтоско, звеновод в кооперативно стопанство, който получил по 407 кг пшеница от декар, или бригадир Иван Вълчев от ТКЗС в с. Преславен, Старозагорско, който получил по 520 кг пшеница на декар, или знатния овчар на Републиката Петър Чешмишанов от Държавното земеделско стопанство «Александър Стамболийски» край гр. Пловдив, или дядо Божко Иванов от с. Стрелча, Панагюрско, който два пъти с оръжие в ръка се бори против деветоюнците и против фашистите, за извоюването на нашата народна власт?

За тази власт, която създаде радостен, културен и благоденстващ живот в селата ни из цялата страна ние, българските трудещи се, водени от славната Комунистическа партия, безпощадно ще смажем всяко посегателство на империалистическите чаемници върху онова, което с труд и жертви сме създали.

Парламентарната група на Българския земеделски народен съюз одобрява единодушно предложението от правителството бюджет на държавата за 1953 г. и ще участва с всички сили за неговото провеждане.

Бюджетът на държавата ни, както всяка година, така и сега, ще даде нов мощен тласък на нашето дело. С нова сила ще придвижи напред социалистическото изграждане на Родината ни.

Ще възправят снага нови заводи, буйно ще потекат водите на язовирите «Росица» и «Студена», ще светнат нови села — България ще направи нова кралимарковска крачка към бъдещето.

Най-сигурният залог за това е талантливото и вдъхновено ръководство на верния син на нашата страна, пламенния патриот и борец за щастието на народа ни, любимия наш мини стър-председател, Генерален секретар на Българската комунистическа партия, другаря Вълко Червенков. (Всички стават и бурно и продължително ръкоплескат)

От паметните дни на народната съпротива срещу фашизма, когато над страната ни се носеше огненият призив на радиостанция «Христо Ботев», до днес, всичко, което ние имаме, е свързано с името на др. Вълко Червенков.

Нашата борба, разгромът на враговете, нашите победи, нашите мечти и нашата гранитна вяра в тържеството на делото ни са свързани с името на другаря Вълко Червенков. Това скъпо и любимо име гори в нашата чиста и свята любов към великия Съветски съюз и другаря Сталин.

Когато другарят Вълко Червенков говори, Родината ни с нова сила се подема. В заводите и учрежденията, в кооперативните блокове и строителните обекти кипи благодатният труд на нашите хора. Освободили се от веригите на капитализма, те творят своето щастие, светлото бъдеще на България. (Продължителни ръкоплескания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Давам 15 минути почивка.

(СЛЕД ОТДИХА)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: (Звъни) Заседанието продължава.

Има думата народният представител др. инж. Георги Начков.

Инж. Георги Начков: (От трибуната) Другарки и другари! Народни представители! Представеният за разглеждане бюджет на Народната република България за 1953 г. осигурява необходимите средства за финансиране на предвидените по плана мероприятия с оглед общите задачи, поставени от Партията и правителството. Единният държавен бюджет за 1953 г. е документ, който свидетелства за стремежа на нашия народ към мирно строителство, за неговите успехи в борбата за мир. Той е ярка манифестация на нашата мирна гражданска политика. Постоянните грижи на Партията и правителството за ускореното социалистическо строителство, за по-нататъшното развитие на народното стопанство, за постоянното подобряване благосъстоянието на трудещите се у нас намират израз в държавния бюджет за 1953 г.

Историята на нашата страна не познава в миналото такива бързи темпове на развитие, такова невиджано по своите размери

гигантско строителство във всички области на народното стопанство, каквито извършваме сега. Под ръководството на Комунистическата партия и нейния Генерален секретар др. Вълко Червенков, ползвайки всеотдайната помощ от великия Съветски съюз, нашият народ разгръна своите сили и устремно се насочи към осъществяване великия завет на др. Георги Димитров: «Чрез индустрия и електрификация на страната и механизация на земеделието да се постигне за 15—20 години това, което други страни при други условия са постигнали за цяло столетие.» И действително за 8 години народна власт в нашата страна бяха завършени крупни строежи — заводи, фабрики, електростанции, язовири, за каквито в миналото не можехме и да мечтаем. Изграден бе първенецът на нашите социалистически строежи — рожба на българо-съветската дружба — химкомбинатът «Сталин». Построен бе язовирът «Васил Коларов», на завършване са язовирите «Росица» и «Студена», «Георги Димитров». Пуснати бяха в експлоатация водните електроцентрали «Тъжа», «Видима», «Асеница» и ТЕЦ «Сталин», «Вълко Червенков», «Република», «Марица» и «Димитрово». Удвоена бе мощността на ВЕЦ «Въча». Гордост за нашата страна са изградените с братската помощ на великия Съветски съюз заводи — силнотоконни, слаботоконни, електропорцеланови, електроабиелни, етернитови, целулозни, дъбилни, авторемонтни, а така също и няколко машинностроителни, текстилни, дървообработвателни и други заводи и фабрики. В страната се извършват основни геоложки проучвания, при които се установяват богати залежи на въглища, петрол, руди и други изкопаеми. Наличието на черни метали в страната обуслови изграждането на наш роден металургичен завод. Само преди няколко седмици беше открита и подбалканската жп. линия, която свързва по най-прям път София с Черноморието.

Другарки и другари! Огромното наше социалистическо строителство се дължи на правилната политика на нашата народна власт, която насочва по-голямата част от бюджетните средства на Републиката за капиталовложения — за осигуряване на всеотдайното развитие на промишлеността, електрификацията и социалистическото преустройство на селското стопанство. Тези успехи са дължат на мъдрата, последователна и твърда политика, която Комунистическата партия, нейният чиличен Централен комитет и лично другарят Вълко Червенков провеждат за всеотдайното изграждане на нашата Родина. Те се дължат на българо-съветската дружба, на щедрата всеотдайна и постоянна стопанска и техническа помощ на братския Съветски съюз. Най-изтъкнатите съветски специалисти идват в нашата страна, за да ни покажат достиженията си, за да ни помогнат да усвоим техния опит. Трудещите се в нашата страна с дълбоко уважение и гореща любов произнасят имената на инж. Жовалов, Александра Щирова, Александър Чутких, Иван Панин, Лидия Корабелникова, Лидия Кононенко, Клавдия Каралюва, Мария Левченко, Григорий Муханов и много други знатни съветски хора на труда, които ги научиха как да повишават производството и как да снижават себестойността на продукцията.

Другари народни представители! Трудещите се от Пловдивски окръг горещо благодарят на Партията и правителството за направеното през последните осем години на територията на окръга, за голямото строителство, което бе извършено. След реконструирането и уедряването на предприятията от промишлеността в окръга започна модернизацията на старите предприятия и строежът на много нови заводи и фабрики. Общото промишлено производство в окръга нарасна четири пъти в сравнение с 1939 г. Републиканската промишленост в Пловдивски окръг изпълни плана за 1952 г. 100.75% и надвиши производството от 1951 г. с 8.56%.

Сега в окръга се извършват геоложки и минни проучвания в непознати досега размери. В тези проучвания ни помага с машини и специалисти Братският Съветски съюз. Минното производство нарасна няколко десетки пъти. Машиностроенето се разшири — построени бяха заводите «Антон Иванов», авторемонтният завод «В. Коларов» и други предприятия. Чрез уедряване в окръга бяха създадени металообработващите заводи «Балкан» и «Мадара», които увеличиха производството си три пъти. Донато преди 9 септември химическата промишленост в окръга бе съвсем слабо застъпена, днес поради модернизацията «Агрохимическа индустрия» — Пловдив, не само че увеличи многократно своето производство, но се превърна в завод за препарати за растителна защита. Значително се разшири и фабриката за производство на сода наустик и солна киселина. Извърши се строежът на следните по-крупни заводи — пакотиновия, дъбилния, колофонния. Израсна и работи заводът-красавец — нова рожба на българо-съветската дружба — целулозния завод «Стефан Кираджиев». На мястото на стотиците примитивни чаркове се построи модерно дървообработващо предприятие, като заводите «Георги Димитров», «Антон Иванов», «Васил Коларов» и други, а в Брадигово бе построен модерен завод за готови дървени строителни конструкции. Повече от половината дървен строителен материал, употребяван за цялата страна, сега се добива в Пловдивски окръг.

Огромни са успехите в областта на селското стопанство. В окръга се създадоха 232 ТКЗС, в които масово, доброволно, убедени в предимствата на колективния труд, навлязоха 41% от селските стопани с 43% от земята. В някои околности кооперацията на селското стопанство е почти завършена. В кооперативните стопанства се изградиха над 1000 селскостопански сгради, от които конюшни — 51, обори — 486, краварници — 85,

тютюневи сушилни — 48 и други, както и хиляди дребни постройки, изградени с местни материали.

Големи са постиженията на окръга и в областта на местната промишленост. На мястото на няколко стотин дребни спекулантски промишлени предприятия се създадоха 11 промкомбината. Някои от предприятията на промкомбинатите, като ватената фабрика, фабриката за чигета и одеала, килимарската фабрика в гр. Пловдив и др., са гордост за окръга. Хиляди дребни занаятчийски обединиха в 165 трудово-производителни занаятчийски кооперации с 250 отдела. Общественият сектор в местната промишленост обхваща вече 96% от производството, 80% от ишлемето и над 50% от услугите в окръга. Планът на промкомбинатите за 1952 г. е изпълнен с 101,37%, като производството в сравнение с 1951 г. е нараснало с 40,57%. Вместо десетките малки предачни фабрики, изникнаха четири големи новопостроени фабрики, като с това производството се увеличи 6 пъти. В гр. Пловдив се строи сега най-големият на Балкански полуостров текстилен комбинат «Марица».

През годините на народната власт в Пловдивски окръг се построиха и пуснаха в експлоатация повече мощности електричество, отколкото бяха построени през целия период от освободението на страната до 9 септември. Електрифицирани бяха 81 села в окръга и много трудово-кооперативни земеделски стопанства. Построи се ВЕЦ «Асеница», която капиталистите започнаха да строят преди 45 години и през цялото това време успяха да трасират само канала. Разширена бе ВЕЦ «Въча», построен бе язовирът «Васил Коларов». Започват вече и първите работи по водосиловия път язовира «Васил Коларов» — Батак—Дебращица, който ще бъде един от най-големите обекти на нашата електрификация.

В областта на водното стопанство бе направено също твърде много. Провопани бяха над 700 км нови канали, построиха се стотици нови съоръжения, извършиха се около 1000 сондажни пробива и монтирани няколко стотин нови напонтелни помпи. Всичко това позволи напояването площ от 240 декара общо за окръга да нарасне на близо 700 хиляди декара. В тази област членовете на трудово-кооперативните земеделски стопанства работят с особен ентузиазъм и желание, защото виждат резултатите в добивите между напояваните и ненапояваните култури.

Очите на нашите кооператори са обърнати към р. Марица, която има неограничени водни ресурси. От нея изтичат към морето неизползвани през зимата и ранно пролетта милиарди кубически метра вода. Тази вода би превърнала Пловдивското поле, т. е. над 3 милиона декара площ, в градина, а част от водата би могла да се отправи и за напояване на Старозагорското поле, тъй като там водният баланс е в недостиг. За тази цел могат да се използват и водите на реките Доспатска и Арда, като същите се обърнат да текат в обратна посока. В такъв случай транспортният канал, който ще отвежда водите на р. Марица за Старозагорското поле, с размерите си ще позволи плаването на водни съдове в него, осигурявайки евтин и масов воден транспорт. В това отношение ние можем и трябва да се поучим от направеното в братския Съветски съюз. Мъчно може да се опише стопанският ефект на този канал, особено като се има предвид, че той ще бъде гръбнакът на една напонтелна система от около 10 милиона декара. Напояна, тази площ ще даде не само голямо производство, но също така ще се опази производството в сушави години. Това ще даде допълнително голямо количество земеделски продукти и суровини за нашата индустрия, ще направи нашите кооператори по-заможни и богати. И през тази компактна градина ще блестят водите на Пловдивския канал, сочещ пътя на нашия народ към комунизма. Във връзка с горното е необходимо министерствата на електрификацията, земеделието и транспорта да обсъдят и координират своята дейност, като излязат с предложение пред Министерския съвет.

Едновременно с всеобщото развитие на нашето народно стопанство се развиват и растат кадрите, заети в него. Социалистическото съревнование, събуждайки творческите възможности на работническата класа, излъчи голям брой челници в производството. Появиха се новите знатни хора на нашата страна — ударници, орденосъци, рационализатори, герои на социалистическия труд. Днес Пловдивският окръг се гордее със стахановеца в железопътния транспорт Пеню Генчев, с тъкачките Величка Балтова, Иванка Томова и Делфина Костадинова от фабрика «Марица» — преминали на 12 стана, с овчаря Петър Ченишанов и много други известни и тачени от нашия народ първенци в производството.

«Само социалистическият строй у нас — каза другарят Вълко Червенков — дава възможност да се разкрият безценните богатства от способности и таланти, които са скрити в народа, които капитализмът е душил и мачкал, държал ги и под ключ и в забравя, но които сега, освободени от оковите на капитализма, почувствуваха себе си господари на съдбините си, бликат с чудотворна сила.»

Другари! От общия републикански бюджет за 1953 г. за Пловдивски окръг се предвиждат 227 348 288 лв. — без лимитните капиталовложения, или с едно увеличение спрямо миналата година от 12,54%. Това увеличение на кредитите показва голямото стопанско и културно строителство, което ще се извърши в нашия окръг. За народното стопанство в окръга са предвидени 26,35% от общата сума, или 72 285 192 лв., т. е. с 12% повече от миналата година. Предвижда се земеустройването на 630 хиляди декара площ, водоснабдяването на 29 села, постройката на 3 жилищни блока, голям хлебозавод,

млекоцентрали и други. За социално-културни мероприятия от предвидената за окръга сума се отделят 59,92% — 165 995 382 лв., или с 15% в повече от 1952 г. В окръга се предвижда построяването на две основни училища, детска градина, летовище, пансион за ученици, нови болници и пр.

Пред трудещите се в Пловдивски окръг се поставя задачата не само да бъде изпълнен народностопанският план за 1953 г., но разгръщайки почините за използване на вътрешните нераскрити резерви в предприятията, планът да бъде преизпълнен. Пред трудещите се в окръга се поставя и задачата да окажат съществена помощ при изграждането на големите национални обекти и по-специално при строежа на водосиловия път язовира «Васил Коларов» — Батак—Дебращица.

Новият бюджет на държавата за 1953 г. и по-специално отпуснатите кредити за Пловдивски окръг ще ентусиазират трудещите се в нашия окръг за нови трудови победи в изпълнението на стопанския план за 1953 г. — първата година от нашата Червенковска петилетка, за ускорено изграждане на запълнуваните в окръга обекти, за преизпълнение на производствените планове в предприятията, за още по-високи добиви в селското стопанство, за по-значителни постижения във всички области на стопанството и културата в окръга.

Всички ние ще положим най-големи усилия за изпълнение и преизпълнение на плана в Пловдивски окръг.

Няма трудност, която не бихме преодолели под знамето на Комунистическата партия, под ръководството на другаря Червенков и водителството на великия Сталин. (Ръкопляскания)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има думата министърът на комуналното стопанство и благоустройството другарят Стоян Тончев.

Министър Стоян Тончев: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Пред нас е представен за разглеждане и гласуване единият бюджет на държавата за 1953 г. — бюджет за укрепване на икономическата и финансовата мощ на нашата Родина, бюджет за мирно строителство. Бюджетът на нашата държава като едно от най-важните оръдия на нейната политика коренно, принципиално се отличава от бюджетите на капиталистическите държави. Нашата държава използва бюджета за планово разпределение решаващата част от стойността на прибавения продукт, създаден в промишлеността, в селското стопанство и в другите отрасли на материалното производство за целите на социалистическото натрупване, социално-културното строителство и укрепване защитата на нашата Родина. Средствата на народа, съсредоточени в държавата, се разходват само в интересите на народа, за благо на народа, за процъфтяването на нашето отечество.

Предложеният бюджетопроект обхваща всестранно поставените задачи пред нашето народно стопанство и осигурява средства за всички мероприятия, които нашата народна власт е включила в народностопанския си план за 1953 г. С предложения бюджетопроект ние прекратяваме прага на втората петилетка и сега пред нас се разкриват широки възможности за по-нататъшния подем и изграждане на нашата социалистическа Родина.

За изпълнение на поставените задачи пред Министерството на комуналното стопанство и благоустройството в новия бюджет са предвидени достатъчно средства. Предвидените суми за изграждането на населените места, за водопроводи, за канализации, за хигиенизиране на населените места, за развитие на местната промишленост, за жилищно-комунално стопанство, за зеленото строителство в градовете и селата далеч надминава включените в бюджета средства за миналата 1952 г.

Непрестанни са грижите на Българската комунистическа партия, на народното правителство на Отечествения фронт за подобряване на бита на трудещите се от градовете и селата, за издигане на благосъстоянието на нашия народ.

Откриват се нови възможности за по-добър и щастлив живот пред трудещите се. Ние постигнахме безспорни успехи, които враговете не могат да отнежат, ние вървим уверено и твърдо, ние крачим все напред и напред.

Във всички краища на нашата Родина кипи творческа работа, кипи социалистическо съревнование, реализираха се огромни производствени успехи и първата петилетка бе изпълнена за четири години.

Убеден съм, че всеки от вас чувствава законна гордост, чувствава задоволство, че нам се падна честта да разгледаме и гласуваме творческия бюджет за 1953 г. Гласувайки за него, ние виждаме в близко бъдеще новите прекрасни социалистически градове и села, общото благосъстояние на трудещите се, строежа на огромната сграда на социализма у нас.

С гласуването на бюджета ние ще осигурим изпълнението на плановите за индустриализация на нашата Родина.

С гласуването на бюджета ние се борим за мир.

Позволете ми да ви припомня думите на нашия министър-председател другаря Вълко Червенков, който каза: «Ние, другари, стоим за мир, с всички сили стоим за мир, и против войната. Какво по-голямо доказателство от това, от очевидния факт, че до гуша сме заети със строеж — строим по всички линии основите на социалистическото общество.»

Другари и другарки! Ние никога не трябва да забравяме, че в основата на нашите успехи лежи безрезервната и постоянна помощ на великия Съветски съюз. Ежедневно в нашите черноморски пристанища, ежедневно в нашите дунавски пристанища се разтоварват машини и съоръжения за нашите заводи. Пристигат у нас стахановци-специалисти, учени — професори-ака-

демици, хора на културата, които с радост ни предават своя опит и знание. Нашият народ високо цени тази безкористна помощ и всички трудови хора хранят безпределна благодарност към братския Съветски съюз и великия наш покровител другаря Сталин.

Разрешете ми да се спра върху задачите, които Българската комунистическа партия и народното правителство поставят пред Комуналното министерство. Тук му е мястото да подчертая, че по своя обем това са твърде разнообразни и твърде отговорни задачи. В областта на комуналното стопанство и благоустройството ние зарегистрирахме значителни успехи. Тези успехи изпъкват още повече, като се има предвид, че фашистките управници отделяха за бюджета на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството съвършено мизерни суми. Така например през 1943 г. фашисткото правителство бе отделило за това министерство само 23 000 000 лв, тогава, когато днес за същото по бюджетопроекта за 1953 г. се отпускат над 500 000 000 лв., или 22 пъти повече, без средства за пътищата, които не влизат в обсега на нашето министерство.

Другарки и другари! Една от основните задачи на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството е тази на местната промишленост, която завоюва през последните две години решителни успехи в своето развитие.

Местната промишленост е неразривна част от социалистическото народно стопанство. Тя е необходимо допълнение на едрата държавна промишленост, съдейства за увеличаване на пазарния фонд от стоки за широко потребление и извършва промишлени и занаятчийски услуги от най-различен характер на по-голямата част от нашия народ.

В околийските и градски промкомбинати се включи цялата керамична и вародобивна промишленост в страната, всички уемни мелници, 90% от предприятията за газирани напитки, 85% от даракчийниците, ремонтни технически работилници, работилници за детски играчки, общарски, шивашки, галантерийни и др. работилници, текстилно-бояджийски предприятия и каменните и др. кариери за производство на строителни материали.

Един от решаващите отрасли в системата на местната промишленост се явява производството на строителни материали, на тухли, керемиди, вар и др. За посрещане ежедневно нарастващите нужди от строителни материали за социалистическите строежи и задоволяване нуждите на населението, обемът на производството на тухлите се увеличи в сравнение с 1951 г. с 102%.

В борба за изпълнение на този напрегнат, но реален план през миналата година работниците и ръководният кадър постигаха неоспорими успехи, те дадоха на народното стопанство над 500 000 000 бройки тухли и керемиди и 169 000 тона вар.

Пренасяйки опита на лауреата на Сталинския премия, съветския майстор-пекар във Воронежския тухлен завод Павел Дуванов, в редица керамични фабрики изпитването на тухлите и керемидите се извършва по скоростния метод. Това позволи от 1 куб. м рингова пещ средно за страната да се снеме 774 бройки в повече, отколкото през 1951 г. Така например фабрика «Любо Кирилов» на Харманлийския околийски промкомбинат с пекар Салид Хасанов Ибраимов след рояването на два огъня в малка рингова пещ достигна месечно 1200 броя изпечена смесена продукция от 1 куб. м. Керамичната фабрика на околийския промкомбинат — Търново, с пекар Стефан Овчаров достигна средна месечна продукция 1076 бройки. Пекарят на ринговата пещ № 2 Георги Цвятков при тухлената фабрика «Работник», достигна месечно производство на 1485 бройки тухли от 1 куб. м рингова площ. В резултат на внедряването на този стахановски метод производителността на ринговите пещи се увеличи средно с 50% в сравнение с 1950 г., вследствие на което нашите майстори-пекари през миналата година за 1 месец изпичаха над 18 000 000 броя тухли и керемиди повече, отколкото изпичаха пещите през 1950 година.

Не по-малък успех през миналата година достигнаха също така бригадите на пресите за производство на сурови машинни тухли, които увеличиха производителността на пресите до 40% в сравнение с 1951 г. Бригадата при първа тухлена преса във фабрика «Работник» с ръководител Димитър Пенчев и бригадата при първа тухлена преса във фабрика «Тракия» с ръководител Димитър Кънчев работиха по метода на Левченко и Муханов и по часов график внедриха стахановския паспорт на обслужваните от тях преси, като постигнаха: първата 1 251 358, а втората 1 257 800 броя тухли за м. юли м. г., или повече от 4000 бройки в час.

Примерът на бригадите във фабриките «Работник» и «Тракия» беше последван и от другите бригади за производство на машинни тухли. Нашият лозунг тази година е: «Максимално използване пресите за машинни тухли, колкото се може повече машинни тухли за социалистическото строителство». При същото оборудване на пресите през тази година ще дадем 57 000 000 тухли, или с 46% повече.

Не по-малко успехи през миналата година получиха и скоростниците във вароизпичането. Така, работническите колективи, използвайки постиженията и внедряването на скоростното изпичане в шахтовите пещи, не само постигнаха значително намаление на разхода на гориво, но в сравнение с 1951 г. увеличиха производството във варниците — гара Огняново — на 127%, Ловеч — на 193% и Искрец — на 115%.

За пръв път през миналата година се произведоха пробни изпитания на нови строителни керамични асортименти. Пробни изпитания се произведоха за специални подови тухли, за решетъчни тухли, за порьозни тухли и фурди. С внедряването на тези нови строителни материали в нашето строителство народното ни стопанство ще икономиса големи количества цимент и други дефицитни строителни материали. Освен това ще се постигне по-добра топливност и звукова изолационност на строените с тях сгради.

През миналата година се направиха заводски изпитания с глиногоривни смеси, което позволява при изпичането на керамично-строителните материали употребата на лигнитни въглища в замяна на употребяваните досега кафяви димитровски въглища. Внедряването в производствен мащаб глиногоривни смеси за производството на строителни керамични изделия ще спести на народното стопанство митнионни левове и ще запази за нуждите на нашата промишленост хиляди тона черни и кафяви каменни въглища.

С оглед на все повече разрастващото се социалистическо строителство народната власт построи най-модерния завод за строителни материали на Балканския полуостров. Тук ще се произвеждат строителни материали, които ще заместят желязото и цимента — кухи тухли, решетъчни тухли, фурди и теглени керемиди, с годишно производство над 15 000 000 бройки. Завод «Стомана» е гордост за българския народ. Всичко в него е механизировано. Въглищата в пещите механически се подават. Ние сме доволни, че сега ще можем да заявим на строителите, че ще им дадем нов вид строителни материали.

С национализирания през 1947 г. на ишлемеджийските мелници и прехвърлянето им към местната промишленост се започна планово реорганизиране на мелниците, като същевременно се извърши и тяхното райониране и уедряване. Построиха се нови мелници в селата, където нямаше такива — с. Любимец — Свиленградско, с. Трекляно — Кюстендилско, с. Априлово — Елинпелинско, гр. Тутракан и на други места. Ползвателите се от богата съветски опит в мелничното дело и в резултат на подготвената инициатива на нашите прекрасни работници успешно се внедрява скоростният метод на мелене на зърно. През 1952 г. по скоростен метод работеха 117 мелници, като някои от тях увеличиха производителността си над 100%, като мелниците «Дунав» — Нова Загора: от 900 кг производство в час работниците на тази мелница достигнаха 2000 кг в час. Не по-малки са успехите на мелница «Крета» — Никополско и мелниците в селата Махалата и Тръстеник — Плевенско. Др. Димитър Йорданов Първанов от Горноздравския околийски промкомбинат е внедрил рационализациите за скоростното мелене на ярма и вместо 400 кг в час е достигнал 1200. Напоследък се прилага също така, и то с голям успех, обмяната на зърнените храни с качествен млевни продукти — брашна и трици. По този начин се спестява огромно време и много трудови на населението, селяните направо предават зърното и веднага получават съответното количество брашно и трици по асортимент и качества, каквито те искат. Всичко това става в непродължителен срок — не повече от 20—30 мин. По този начин работят мелниците «Росица» — с. Бяла Черква — Павликенско, мелница «9-ти септември» — Нови пазар, и други мелници. За 1952 г. мелниците към местната промишленост са смлели 1 500 000 000 кг зърно.

Добри резултати са постигнати с внедряването на ефтините лигнитни въглища като гориво при деителите на мелниците. По-рано за тази цел се използваха само дървените въглища, които струват 5 пъти по-скъпо, но сега това е приложено в 51 деителни в мелниците в с. Пейчиново — Белевско, с. Павел — Свищовско, с. Тръстеник Плевенско, мелница «Волга» — Чирпанско, и др. По този начин се икономисват ценни горивни материали и се реализират големи икономии за народното стопанство.

В много селища се създадоха предприятия за газирани напитки, увеличи се чувствително асортиментът на самите напитки, като се започна производството на газирани плодови води — София, Пловдив, Пазарджик, Сталин и др.

Успоредно с общото разрастване на местната промишленост, особено разрасна дървообработващото производство. Тези предприятия на местната промишленост обхващат най-разнообразни дейности. Освен производството на готова продукция те заемат първостепенно място и имат решаващо значение в задоволяване нуждите от услуги за населението и работят на ишлеме.

За двегодишното съществуване на промкомбинатите на местната промишленост дървообработващото производство е нараснало с 572%, като е усвоило изработването на повече от 84 асортимента. Предприятията на промкомбинатите употребяват в своето производство и значителен процент дървени отпадъци. С това се реализират икономии на редовен материал, особено иглолистен. При изработка на редица изделия дървообработващите предприятия употребяват до 25% отпадъчни материали. За задоволяване на всеотдайните нужди от услуги на населението и за оползотворяване на отпадъците от текстилен производ към местната промишленост са организирани районни текстилно-ишлемеджийски предприятия. В тях се преработват въглени и памучни отпадъци във възобновена вълна и памук и от този материал, който става в прежда, се тъкат черги, одеала, килими и др. Килимарството, което беше занемарено до 9. IX. 1944 г., днес отново заема своето място в местната промишленост. През 1952 г. ние сме дали повече от 3000 кв. м килими за износ и за местни нужди в страната. Към този отрасъл на

местната промишленост ние сме обърнали особено внимание и искаме нашите илмини да заемат своето място на пазара.

Трикотажните предприятия на местната промишленост за памучен трикожа оползотворяват изключително шартовите прежди, а тъкачните — за памучни тъкани работят само на шартовите материали. С тази дейност местната промишленост не само задоволява нуждите на населението от услуги, но и носи доходи за народното стопанство.

Голяма част от нарасналите потребителни нужди на населението се задоволяват все повече от разширяващата се мрежа на работилници за производствени услуги при промкомбинатите. Планът за развитието на тази мрежа за услуги е изпълнен през 1952 г. на 200%.

По план местните народни съвети на депутатите на трудещите се откриха през миналата година към промкомбинатите нови работилници за услуга на трудещите се, като водопроводно-монтажни, тенекеджийски, радио-монтажни, строително-железарски, общарски, шивашки и др. В Пловдивски окръг се откриха 68 такива работилници, в Плевенски — 86, във Врачански — 71, в Русенски — 61. А общо за страната са открити 684 нови работилници, от които 199 за услуги и 72 за ишлеме.

Сериозни успехи са постигнати в оползотворяване на разните видове отпадъци. Разнообрази се значително асортиментът на стоките за широко употребиение, произвеждани от промкомбинатите. Подобриха се също така значително и услугите, които последните извършват на населението. Качеството на произвежданата готова продукция, като шивашка и общарска конфекция, производство на различни текстилни предмети и артикули — черги, покривки за маса, пътеки и др., все повече се подобрява. В резултат на добрата организация на промкомбинатите се повиши производителността на труда. Производствените планове за местната промишленост за миналата година са изпълнени, както следва: металообработка — 134.3%, а по отношение на 1951 г. нарасна на 235%, строителни материали — 105.1%, по отношение на 1951 г. — 141%, дървообработка — 127%, в сравнение с 1951 г. — 161%.

Общият обем на промишлената продукция през 1952 г. е нараснал спрямо плана за 1951 г. с 12.9%, а обемът на продукцията за готови изделия по отношение на обема на продукцията за 1951 г. нарасна на 145.9%. Само от преизпълнение на плана за тухлите и варта промкомбинатите са дали на народното стопанство в повече над 6 600 000 броя печени тухли и над 10 000 тона вар.

През 1952 г. в сравнение с 1951 г. промкомбинатите са направили услуги от промишлен характер на населението повече с 24%.

Определено може да се каже, че освен общото преизпълнение на производствените планове за местната промишленост за миналата година ние имаме значително подобрене на финансовата работа. Отстраниха се в счетоводството преживелиците от буржоазната теория и практика, чийто методи и форми замъгляваха стопанско-финансовите резултати; сплъсваха укрепването на стопанския разчет и не отговаряха на новите изисквания и методи за социалистическо ръководство и контрол. Въведе се нова счетоводна организация на богатия съветски опит в местната промишленост. Промкомбинатите в Старозагорски окръг приключиха счетоводните си книги 1 месец предсрочно, тези от Русенски и Копаровградски окръзи — 20 дни, а останалите окръзи — от 10—15 дни предсрочно. Отделът «Местна индустрия» при окръжен народен съвет — гр. Русе завърши работата на балансовите комисии и представи отчети и баланси за местната промишленост за 1952 г. 40 дни преди държавния срок. Работата се ръководи от главния счетоводител др. Бъчва. Нарасна обемът на натрупването в местната промишленост през 1952 г., с което тя стана добър източник на средства за социалистическо строителство в страната. Натрупанията и рентабилните цехове на промкомбинатите за 9 месеца на 1952 г. в сравнение със същите за 1951 г. нараснаха на 151%. За същото време се реализира 198% чиста печалба от местната промишленост за 1952 г. в сравнение със същия период за 1951 г., а в сравнение с цялата 1951 г. — на 108%, което надвишава с 8% реализираната печалба през 1951 г. за 9 месеца през 1952 г., или в абсолютни цифри същата възлиза кръгло на 53 000 000 лв. През 9-месечията на 1952 г. са направени отчисления на печалбите на промкомбинатите за местните бюджети в размер на 18 000 000 лв., за същото време е начислен данък върху оборота 58 000 000 лв.

Развивайки допълнителна стопанска дейност, промкомбинатите подпомагат все по-добро снабдяване на трудещите се с мляко и мазнини. През 1952 г. промкомбинатите предадоха на държавата 1 377 000 кг свинско месо в повече, отколкото през 1951 г.

В утвърдения за 1953 г. план по местната промишленост народното правителство поставя пред последната важни стопански задачи — увеличаване на производството и подобряване на качеството на стоките за широко употребиение, разширяване услугите за пълното задоволяване битовите нужди на трудещите се, развиване производството на строителни материали и още по-бързо развиване на базата на най-пълното използване на местните суровини и отпадъчни материали.

По плана за 1953 г. първата година от втората петилетка, се предвижда обемът на промишлената продукция за местната промишленост да нарасне чувствително в сравнение с 1952 г. Предвижда се увеличение обема на производството на строител-

ни материали да нарасне с 13%, ворта с 45%, керемидите с 36%. Ще се увеличи също така обемът на производството в дървообработващите предприятия с 16.5%, в металообработващите с 14% и в обущите с 46%.

Следствие нарасналото икономическо значение на местната промишленост правителството утвърди за първи път в плана си за 1953 г. план за труда и фонда на работната заплата, според който се предвижда да се увеличи числеността на работниците с 5.3% и нарасване фонда на работната заплата с 8.6%. Така утвърденият план за промишленото производство за труда и фонда на работната заплата, за себестойността и снижението себестойността на продукцията представлява сериозна програма за предприятията в местната промишленост, по пътя за изграждане сградата на социализма в нашата страна.

Редица окръжни, околийски и градски народни съвети обърнаха сериозно внимание на местната промишленост и оказаха сериозна помощ за нейното развитие, като окръжните съвети в Благоевград и Търново, околийските съвети в Нови пазар, Б. Слатина и градските и околийските съвети в Пловдив и Сталин.

В бюджетопроекта за 1953 г. само за капиталовложения за местната промишленост е предвидена сума над 10 000 000 лв. Спуснатите суми за местната промишленост откриват широка възможност за разширяване и подобряване работата на промкомбинатите по места, за по-пълно задоволяване ежедневно нарасващите нужди на населението. Стоките за широко потребление ще трябва да достигнат и до най-отдалечената българска къща, а различните поправки и ремонти, като ежедневна необходимост за всяко домакинство, ще трябва да бъдат задоволени и изпълнявани. Само така местната промишленост ще завоюва своето място и авторитет сред населението.

За постигнати високи успехи в областта на местната промишленост Президиумът на Народното събрание награди следните служители и работници от предприятията на местната промишленост: с орден «Георги Димитров» — Костадинка Иванова Апостолова — бивш директор на керамична фабрика «Тракия», понастоящем заместник председател на Градския народен съвет на депутатите на трудещите се — Пловдив, и Георги Митев Стоянов — майстор-пекар, скоростник в керамична фабрика «Работник»; с орден «Червено знаме на труда» — Иван Тодоров Чернев, бригадир в керамична фабрика «Труджа» — Ямбол, Кирил Александров Стоянов — машинист в мелницата на околийския промкомбинат — Бяла, и др.; с Народен орден на труда — златен — Тодор Щерев Панайотов — водач на смяна в шахтовата варница — гр. Сталин, Кънчо Стефанов Колев — машинист в керамична фабрика «Родна индустрия», Моника Василева — работничка в трикотажна фабрика «Стоян Едрев» — околийски промкомбинат — Ловеч, Кирил Гарабедов Охандезов — ръководител на мелница в с. Н. Козлево — околийски промкомбинат — Нови пазар, и Хайри Сабриев — ръководител на мелница към околийския промкомбинат — Пазарджик.

През изтеклата 1952 г. ние имаме значителни постижения и по изкупуването на различните видове отпадъци. Планът е изпълнен 116%, като са изкупени 68 000 тона отпадъци от черни и цветни метали, вълнени, памучни и копринени тъкани, четина, косми, стъкла, рога и др., които успешно заместват редица вносни материали и служат за производство на стотици предмети за широко потребление. Едновременно с това много от тях се изнасят във вид на ценен материал. Планът за 1953 г. в тази област е значително увеличен, което означава, че през текущата година нашето стопанство ще получи големи икономии от замаяна на вносни метали с отпадъчни такива и значителни приходи от износа на твърде търсените в чужбина преработени отпадъци.

Използуването на сивото злато — отпадъците, ежедневно се внедрява все повече и повече в стопанския живот, което показва правилното отношение на нашите стопански дейтели към препоръките на Партията и правителството за икономии и използване на всички местни ресурси в производството.

Втора основна задача е водоснабдяването. Към водоснабдяването на населените места преди 9. IX. 1944 г. буржоазно-фашистките правителства имаха престъпно отношение. След 9. IX. 1944 г. Партията и народното правителство положиха извънредни грижи, за да се излезе от тежкото положение с водоснабдяването и се премине към масово водно строителство. Нена оставим да говорят самите цифри: От Освобождението на България от турско иго до 9. IX. 1944 г., т. е. за 65 години, са положени всичко 3841 км водопроводни тръби, което ще рече, че средно годишно са полагани по 60 км тръби. От 9. IX. 1944 г. до края на 1952 г., т. е. само за 8 години, са положени 2407 км водопроводни тръби, което прави средно по 300 км тръби годишно, а само през последните две години са положени 775 км тръби. Ако сравним водопроводите, направени до 9. IX. 1944 г., с тези, които сега строим, ние ще забележим голямата разлика, която съществува в диаметъра на самите тръби. Докато в миналото, с изключение на София, не е имало и не са се полагали тръби с по-голям диаметър от 200 мм, то сега ние полагаме тръби наше собствено производство, получени от родната индустрия, с размери, достигащи до 546 мм диаметър.

В продължение на последните 8 години са извършени следните мероприятия по водоснабдяването: направени са 1619 проучвания на води, изградени са над 1600 водовъзвращения и са изготвени планове за водоснабдяването на 906 населени места, изградени са 825 водоемни и помпени станции и са водоснабдени изцяло и частично 926 населени места. През 1952 г. са водо-

снабдени напълно или частично 155 селища, между които градовете: Кюстендил, Бургас, Айтос, Димитровград, Коларовград, Кърджали, Сливен, Ихтиман, Плевен и др. В гр. Бургас населението на града активно се включи в прокопаването на 14 км водопровод, като на някои места дълбочината на изкопите достигаше до 2.5 м и със своето участие осигури предсрочното завършване на водопровода. Буржоазните правителства от миналото не можаха да разрешат въпроса за водоснабдяването на гр. Кюстендил, а народната власт в продължение само на 2 години построи 12 км водопровод, като прокопа 350-метров тунел и даде на Кюстендилското гражданство 80 литра вода в секунда. Град Плевен, който страдеше за вода от десетки години насам, бе също така водоснабден през миналата година, като дебитът на водата е 60 литра в секунда. Също така коларовградските трудещи се със своето активно участие осигуриха постройката на 18 км водопровод и получиха нови 24 литра вода в секунда.

През настоящата година ще бъде завършен грамадният водопровод в гр. Пловдив, за който се използват за първи път водопроводни тръби с диаметър от 546 мм. Тоя водопровод ще осигури на трудещите се от града допълнително 300 литра вода в секунда.

През настоящата година в Стара Загора започва строежът на най-дългия водопровод след тоя в София. Трудещите се от тоя град ще получат вода, която ще задоволи напълно техните нужди. Също така през 1953 г. ще бъдат проучени възможностите за водоснабдяване и канализиране на новите индустриални центрове, като Димитрово, Шабла, Марица — изток и др.

Партията и правителството обърнаха най-сериозно внимание за водоснабдяването на всички населени места в хлебодобна Добруджа. В 236-то постановление на Министерския съвет и ЦК на БКП е включен раздел, който осигурява на етапи в продължение на 5 години задоволяване на всички селища в Добруджа с вода. За горната цел бе създадено специално строително предприятие «Добруджа» със седалище в гр. Толбухин, към което бяха предадени най-добрите специалисти по водното строителство. Резултатите от работата на това предприятие са налице. През 1952 г. от специално заделените средства за строителство в Добруджа само за водоснабдяване са употребени над 13 000 000 лв., а през настоящата 1953 г. са предвидени над 14 000 000 лв. За 5 години, до края на 1956 г., в Добруджа трябва да бъдат положени над 2600 км водопроводни тръби. Тая именно задача стои с целия си ръст пред нашето министерство, а именно — да изградим главната водопроводна мрежа и необходимите съоръжения за водоснабдяването на всички населени места в Добруджа. Тая задача нашето министерство ще изпълни с чест.

Днес в много селища на нашата Родина тече студена и чиста вода от хиляди чешми. Това е резултат на грижата на Българската комунистическа партия и народното правителство за подобряване бита на трудещите се.

В предложения бюджет за 1953 г. са предвидени близо 50 000 000 лв. кредити за водоснабдяване на селищата в страната, която сума гарантира изпълнението на поставените задачи за водоснабдяване на всички предвидени в плана за настоящата година населени места. С тия 50 000 000 лв. през настоящата година ще бъдат водоснабдени нови 132 селища, като за целта ще се положат 481 км водопроводни тръби.

Друга основна задача на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството през изтеклата година бе широкото строителство на жилищни блокове, общински домове, хотели, бани, перални и комбинати. През последните 3 години трудещите се получиха стотици нови хигиенични жилища, а именно: 1335 апартамента с 48 882 кв. м жилищна площ, като в тия цифри не са включени построените жилищни блокове в София, Родопския край и ведомствените такива.

За жилищно строителство по бюджета на министерството и на народните съвети на депутатите на трудещите се за тази година е предвидена сумата 34 000 000 лв., като към тая сума не са включени сумите за постройка на жилищни блокове, които ще бъдат изградени от Министерството на тежката промишленост, Министерството на леката промишленост, Министерството на електрификацията и останалите министерства и централни ведомства.

През последните две години бяха построени 69 общински домове и административни палати, 21 хотела с 590 легла, 11 модерно обзаведени бани с 450 къпални места и 21 комбината (фурна, баня и пералня), като последните са изключително в селата.

Благодарение порасналите материални възможности на трудещите се от градовете и селата, частното жилищно строителство у нас също така отбелязва големи успехи. Докато през 1941 г. фашистката власт чрез Министерството е дала всичко 5801 разрешителни за частни жилищни строежи, то Отечественофронтската власт само през 1951 г. е дала над 15 000 разрешителни за такива строежи, а за 1952 г. по непълни данни над 16 000 разрешителни, т. е. три пъти повече в сравнение с 1941 г.

През миналата година за строежи на ТКЗС и за частни жилищни строежи са отпуснати над 75 000 000 броя цигли, т. е. за 3 750 000 кв. м покривна площ, а през настоящата 1953 г. ще бъдат отпуснати над 115 000 000 броя цигли, т. е. за 5 700 000 кв. м покривна площ, и ще бъдат построени 57 000 кооперативни и частни постройки. В нашите

села 100% от новото строителство се извършва с печени тухли.

След плана на Димитровград през 1952 г. нашето градостроителство направи смела крачка напред към овладяване на съветската градостроителна наука и практика, като в това отношение бяха регистрирани забележителни успехи в градостроителния план на гр. Димитрово — изток, който бе изработен качествено и в пределно кратки срокове. Градостроителните планове на Пловдив, Сталин, кв. «Кранра» — Димитрово, са пример на социалистическо градостроителство при максимално запазване на съществуващите сгради и съоръжения. Практиката за широко обсъждане на всички градостроителни проектировки както в Министерството, така и долу е станала постоянен метод на работа в това отношение.

Областта, в която в миналото са направени най-много грешки, вертикалната планировка, също така бе поставена на висотата на изискванията на днешното време, и то пак с помощта на съветската наука. Нашите инженери постигнаха значителни успехи при разработване вертикалната планировка на Димитровград, центъра на София и селищата на «Горубсо».

Проектирането на сградите в центъра на София при широко използване на колективния метод на работа и богатия съветски опит представлява крупно постижение на нашето архитектурно творчество за последните няколко години. Новите сгради, изграждани се в София и страната, нагледно показват, че нашата архитектура се отърва от зловредните западноевропейски упадъчни влияния и тръгва смело по пътя на социалистическия реализъм. Изработени са и приети от Колегиума важни наредби, ръководства във връзка с изработването на топографо-геодетически и нивелетни планове на населените места и прилагането и поддържането на регулационните планове на същите.

Следвайки мъдрите указания на др. Червенков, ние се ориентираме към широко използване на нашето богато архитектурно наследство и се надяваме, че в близко време ще успеем да осъществим девиза за създаване на архитектура, национална по форма и социалистическа по съдържание.

В работата ни през 1952 г. ръководно начало в тази област е било проектирането да става с оглед на снижение себестойността в строителството и икономия на дефицитни строителни материали. В това отношение имаме постигнати успехи, но те съвсем не са достатъчни.

В Министерството се разработиха типови детайли на икономични покривни конструкции, проучена е нова керамична подава конструкция, чиято приложение в строителството ще доведе до значителни икономии — над 50% на дефицитни материали — железно, цимент и дървен строителен материал — и ще се създадат условия за по-широко разгръщане на строителството, особено на жилищното.

Пред Министерството са били поставени и разрешени проблемите на топлофикацията на Димитровград, София, Кърджали и др. Изпълняван е контрол по строителството на инсталационните работи в жилищни, административни и промишлени сгради. Извършен е също така контрол на парните котли и резервоари, при което са постигнати значителни икономии на горива, а също така е било обезпечено доброто поддържане на котлите и по-продължително използване на същите.

Фашистките управници не обърщаха никакво внимание на зеленото строителство. През тяхно време се строеха малко паркове и градини, а за фабричните квартали, за жилищните и работниците, за разкриване и освежаването им със зеленина не можеше и дума да става. Министерството на комуналното стопанство и благоустройството по примера на Съветския съюз изготви план за озеленяването на редица населени места. През 1952 г. бяха създадени 8 декоративни разсадника, над 2200 декара нови паркове и се засадиха за улично озеленяване над 100 000 броя дръвчета. За един период от 4 години — 1948—1952 г., зелените площи на нашата страна се утроиха и сега се обхващат 16 325 декара. В Димитровград се изграждат първият на Балканския полуостров парк за «Одих и култура» върху площ от 1870 декара. На брега на Дунава в гр. Русе през настоящата година ще започне строежът на един от големите и красиви паркове в страната. През 1952 г. в Пловдив се създадох 6 нови градини и паркове, в Габрова — 5, в Карлово и Казанлък по 4 градини.

През 1953 г. в бюджета на Министерството и народните съвети на депутатите на трудещите се за градини и паркове и улични озеленявания са предвидени над 28 000 000 лв. сума, която надминава неколккратно отпуснатите суми в миналото за същата цел. Също така са предвидени близо 80 000 000 лв. за построяването и поддържането на пътищата (улиците), паражите и тротоарите в градовете и селата.

За чистотата на населените места се предвиждат близо 23 000 000 лв., а за осветление на улиците и площадите над 7 000 000 лв.

Министерството на комуналното стопанство и благоустройството през 1953 г. и следващите такива ще създаде във всички градове, лежащи на брега на р. Дунав, прекрасни и хубави паркове за одих на трудещите се.

За периода от 1949—1951 г. в страната са направени над 1 200 000 кв. м паважни настилки, шосирани са улици с площ над 2 000 000 кв. м, като в тях е вложен и доброволен труд на населението на стойност повече от 68 000 000 лв.

Оранжерийното производство в миналото е било изключително в ръцете на частния човек. До 9 септември 1944 г. се разполагаше само с няколко декара оранжерии, обаче след като оранжерийното производство премина в ръцете на държавата, то прави големи крачки напред и миналата година нарасна на 15

декара. В проектоплана за 1953 г. се предвижда 4 000 000 лв. за създаването на нови 21 декара оранжерийна площ, като в края на 1953 г. страната ни ще разполага с 36 декара оранжерийна площ.

През миналата 1952 г. в нашите оранжерии през зимата са произведени 107 500 кг. домати за износ, 30 000 кг. краставици, като средното производство на домоите на декар е било 10 000 кг., а това за краставиците — 15 000 кг.

Грижите на народната власт за подобряване бита на трудещите се не спират дотук. Създаден и организиран бе вътрешен градски и междуградски транспорт. В настоящия момент почти във всички по-големи градове съществуват комунални предприятия, които обхващат 553 броя товарни моторни коли, 137 автобуса с 6935 места и над 180 броя санитарни линейки. През миналата година автобусите са преминали над 4 176 000 км път и са превозили над 33 800 000 пътници срещу 30 000 000 пътници за 1951 г. От своя страна товарните коли са извозили над 1 033 000 тона полезен товар без София.

В баните на народните съвети са обслужвани над 8 250 000 души, а в нашите хотели през 1952 г. са пренощували над 1 500 000 пътници.

Министерството е организирано подсобни земеделски стопанства към народните съвети, които ежегодно укрепват и се разрастват. Планът за кравите за 1952 г. е изпълнен 112%, за овцете — 131%, за свинете-майки — 175%.

От комуналните предприятия в страната изтъкнаха също така добри работници и рационализатори. Бяха наградени с орден «Георги Димитров» — Стефан Нейков Стефанов от СП «Комунален транспорт» — Пловдив, инициатор на стохилдното движение, шофьор, реализирал през 1952 г. икономии от 5000 л. газбол; с орден «Червено знаме на труда» — Христо Атанасов — СП «Комунален транспорт» — Сталин, технически ръководител, открил и внедрил редица рационализации, и шофьорите Станчо Атанасов Касабов и Атанас Неделчев Атанасов от СП «Комунален транспорт» — Сталин, изминали през 1952 г. над 240 хиляди км без среден и основен ремонт.

Постигнати са известни успехи и в развитието на държавния жилищен фонд, предоставен на народните съвети на депутатите на трудещите се. Създаде се здрава стопанска, финансова база на жилищните фондове, като приходите от наемите на сградите от жилищния фонд отиват изключително за неговото поддържане и подобряване на жилищно-битовите условия на обитателите — трудещите се граждани. През 1950 г. за текущ ремонт и поддържане бяха заделени 2 078 540 лв., през 1951 г. — 3 061 341 лв. и през 1952 г. — 8 790 363 лв. През 1953 г. по стопанско-финансовите планове са предвидени средства в размер на 11 960 262 лв., или с 577% в повече, отколкото 1950 г. За основен ремонт на сградите се изразходват също така големи суми, като за 1952 г. са усвоени 4 065 000 лв. Успоредно с това към жилищните фондове се създаде и самостоятелно материално-техническата база за осъществяване на ремонтите.

През изтеклата 1952 г. социалистическото съревнование започна все повече да се внедрява като постоянен метод на работа не само сред работниците и служителите от местната промишленост, но и сред тях от комунално-жилищното стопанство. Ползвайки богатия съветски опит, на редица места се внедриха нови почини, като тоя на Левченко и Муханов, за сънижение себестойността на продукцията при всяка производствена операция, на Лознева — за културно стопанисване на жилищния фонд, и др. От внедряването на почината на Левченко и Муханов в околийския промкомбинат — Пазарджик, варниците в Огняново и държорезната фабрика в Ракитово са реализирали икономии в размер на 215 000 лв. В керамичната фабрика с. Ресен — Търновско, др. Еню Кюндов, работейки по почината на Левченко и Муханов, е реализирал икономии в размер на 30 612 лв.

С оглед на големите възможности, които се крият досега в резервите, работниците от нашите предприятия ще разгърнат още повече своето старание за извличането на тези резерви и тяхното вливане в производството.

Рационализаторското дело в подведомствените на Министерството предприятия бележи също така успехи. Работниците от предприятията, следвайки пътя, очертан от съветските рационализатори, и щедро подкрепяни от правителството и Партията допринасят извънредно много за изпълнението на производствените планове на своите предприятия и за реализирането на икономии от внедрените рационализации. Особено големи успехи бележи рационализаторското дело в Търновски окръг — през 1952 г. в окръга има постъпили 78 рационализаторски предложения, от които 36 са одобрени. От внедрените през годината предложения е реализирана икономия от 243 288 лв., като особено добра работа са дали рационализаторските бюра в Горна Оряховица, Севлиево, Търново и Габрово.

По-крупни предложения в окръга са заместване книжния шибър в ринговите пещи с платнен такъв — от Стоян Иванов и Иван Райков; скоростно мелене на ярма с мелнични камъни — от Димитър Първанов — майстор-камнаар в с. Стрелец — Горнооряховско.

През 1952 г. са внедрени и следните по-крупни рационализаторски предложения:

1. Превръщане на външните гравитачни водопроводи в свободно течащи при всички обстоятелства — от инж. Бочо Николов — служител при Министерството. С премахване на облек-

чителните шахти, които досега се стряха, и с намаляване диаметра на тръбите се реализира годишно икономия от 469 000 лв.

2. Използване на отпадъчната топлина от полските варови пещи — от Венко Златков, като излитащата от комина топлина от полските пещи се отвежда под скарата, с която усилва горенето. Постига се намаление на горивото приблизително с 30% и употребата на по-лошокачествени въглища.

3. Студено изтегляне на тънко бетонно желязо от инженерите: Митов, Стоянов и Пехливанов. С това предложение ще се намали употребата на бетонно желязо и ще се реализират икономии за цялата страна от 7 477 110 лв.

4. Добиване на калай от отпадъци на бяло тенеке и калаена пепел — от Любомир Георгиев, техник при градския промкомбинат в Пловдив. По този начин са добити 1300 кг чист калай като е реализирана икономия от чужда валута в размер на 300 625 лв. и е постигнат стопански резултат от 167 516 лв.

5. Добиване късовлакнеста вълна и кожухарски отпадъци — също от Любомир Георгиев от градския промкомбинат — Пловдив, като от тая рационализация също през 1952 г. е реализирана една икономия от 25 000 лв.

6. През годината бе одобрено и рационализаторското предложение за стигане скеле с 47% буков материал, изработено от Р. Накев и Чопанов. Като се има предвид, че 1 кв. м от досегашните скелни струва 6 лв., то предлаганото ще струва само 1.20 лв. С внедряването на това ново скеле за народното стопанство ще бъдат икономисани големи количества доброкачествен иглолистен дървен материал, а същевременно и поевтиняване изработката на самото скеле.

За потвърждение грижата на Партията и народното правителство към бита и благоденствието на трудещите се ще приведа и следните данни за нашето Министерство: докато през 1951 г. капиталовложенията на Министерството бяха 95 000 000 лв., то през 1952 г. те са вече 106 800 000 лв., а през 1953 г. нарастват на повече от 142 000 000 лв., или с 60% повече в сравнение с 1951 г. Тия капиталовложения се разпределят, както следва:

За промишлеността те нарастват от 8 700 000 лв. на 10 500 000 лв., за селското стопанство от 1 300 000 лв. на 14 400 000 лв., за жилищното от 15 000 000 лв. на 34 400 000 лв., за водоснабдяването от 46 000 000 лв. на 50 000 000 лв., за канализацията от 6 700 000 лв. на 8 300 000 лв.

Освен това в бюджетите на народните съвети на депутатите на трудещите се са включени извънлимитни капиталовложения на сума 110 000 000 лв. Също така в бюджетите на съветите за поддържане на водоснабдяването, канализацията, транспорта, зеленото строителство, жилищното стопанство и пр. са предвидени над 150 000 000 лв. За допълнителни оборотни средства на промкомбинатите и комуналните предприятия са предвидени 32 000 000 лв., а други 32 000 000 лв. са дадени за издръжката на териториалните проектантски организации и «Главпроект».

Общо в единния бюджет на държавата за 1953 г. по линията на комуналното стопанство, благоустройството, изграждането на населените места и за местната промишленост са предвидени над 500 000 000 лв., сума, която далеч надхвърля предвиденото в бюджетите от миналите години.

Другари народни представители и представители! Вие виждате мирното строителство, а и самите цифри говорят за това. Такава е картината не само у нас, не само в Съветския съюз, но и във всички страни с народна демокрация. Борба за мирно изграждане на социализма, изграждане на по-добър, на по-щастлив живот на всички трудещи се от градовете и селата. Борба за построяване на социализма в тия страни и комунизма във великия Съветски съюз.

Но нека погледнем през границите на нашите съседи — Югославия, Гърция и Турция, и ще видим, че в тия страни положението коренно се различава от нашето.

В тия страни бюджетите им за 1953 г., както и през миналите години, са подчинени не на широко строителство, не на жилищно-комунално строителство, не на благоустройство, не на водоснабдяване, а са подчинени на въоръжение, за създаване на нови военни бази, за закупуване оръжие и строеж на стратегически пътища и военни съоръжения. Така в Югославия през м. декември м. г. се гласува бюджетът на страната за 1953 г. Тоя бюджет е типичен капиталистически бюджет, бюджет на усилена подготовка на война и истинска програма за ново настъпление срещу жизненото ниво на югославянските трудещи се. В бюджета на тая страна за 1953 г. са предвидени 78.6% от всички средства да се изразходват за въоръжение, а за жилища, за благоустройването и хигиенизирането на населените места, за задоволяване битовите нужди на трудещите се не се заделят почти никакви средства. Работниците от градовете и селата живеят в мизерия, в схлупени, тъмни и нехигиенични изби и борди, гинат от болести, лишени са от вода. Цялото започнато строителство от миналите години е замразено и недовършено, като необходимите суми за неговото завършване са прехвърлени за въоръжение. Гръцкият вестник «Вима» констатира, че в Югославия човек може да види много недовършени сгради, което е остатък от петгодишния план. Югославия днес изразходва по-голяма част от националния си доход за военни цели. Заплатите и жизненият уровень са много ниски.

Населението е оголяло, облечено в дрипи и само фюрерът от Белград и неговите приближени са добре.

Кореспондентът на английския реакционен вестник «Дейли телеграф» пише следното: «На всяка крачка в Югославия може да се срещнат ужасно обеднели хора.»

Неговият колега, кореспондент на вестник «Дейли Хералд», също така констатира: «По улиците на Белград се виждат голям брой хора, облечени в дрипи.»

Държавният бюджет на Югославия за 1953 г. е бюджет на усилена подготовка на война срещу Съветския съюз и страните с народна демокрация, бюджет на глад и мизерия.

Не по-добро е положението в Турция и Гърция. В тия две страни бюджетите също така са подчинени на военните разходи, а в същото време народът тъне в мизерия и не се вземат никакви мерки за задоволяване ежедневните нужди на трудещите се за ликвидиране на болестите. Турците изселници от България разказват потресаващи неща за нищетата и мизерията, която съществува в Турция. Така един изселник разказва, че той е трябвало да плаща по 20 лири месечен наем за една малка и мизерна избена стаичка, като в същото време за 16 часа тежка земеделска работа му е плащано заплатата в размер не повече от 20 лири, т. е. заплатата едва е стигала да покрие наема. «И все пак — продължава изселникът, в Турция е голямо щастие да работиш и да имаш покрив над главата си.» Самите турски вестници отбелязват, че безработицата в страната взема големи размери и че 80% от безработните трябва да станат просияци, за да могат да изхранят себе си и семейството си.

Положението в Гърция не е по-добро. В тая страна, която е по-малка по население от нашата страна, има повече от 400 000 души физически и умствени работници без работа, а над 700 000 беляни са напуснали своите села и се скитат с надежда да намерят препитание. Цените на продуктите от първа необходимост са се увеличили извънредно много, а в същото време жизненото равнище е паднало много ниско. В резултат на мизерията и глада, в резултат на тежките условия, на които е подложен гръцкият народ, смъртността на децата и кърмачетата е достигнала до нечувани размери.

Югославиянският, турският и гръцкият народи отлично знаят, че прословутата американска помощ, за която империалистите от САЩ говорят, че се отразявала благотворно върху тия народи, не е нищо друго освен една измама, една нагла и подла лъжа, от която хилядите и милиони трудещи се в тия страни нямат никаква полза. Не трябва да се забравя, че цялата помощ, която получават тия страни, отива изключително за въоръжение.

Бюджетите на тия страни са явно против интересите на трудещите се, против живота и здравето на жените и децата, против утрешния по-добър, по-щастлив и по-прекрасен живот. Това са бюджети на военна истерия, на мизерия и нищета.

Другари и другарки народни представители! Аз завършвам своето изказване по бюджетопроекта за 1953 г. на Народна република България.

Величествени задачи стоят пред нашия трудов народ, той строи социализъм, с всички сили се бори за мир, но е готов да

отстоява на всички домогвания на империалистите за разпалване на нова световна война. Ние сме за мир, но сме готови да браним нашата Родина. Ние живеем във великата Сталинска епоха, работата сега е там, че ние трябва да издигнем още по-високо активността на трудещите се и да заработим с всички сили за социалистическото изграждане на нашата красива Родина — Родината на Димитров.

Ние ще строим още повече жилищни блокове с десетки, стотици и хиляди апартаменти, ще вложим в тях всички удобства — вода, канал, електричество, баня и централно отопление; ние ще павираме улиците в нашите градове и села, ще посадим милиони дръвчета по тях, ще изградим прекрасни, красиви градини и паркове за отдих на трудещите се, ще дадем вода във всяко селище, а местната промишленост ще подобри услугите на населението. През 1953 г. и следващите такива нашето строителство на бани, хотели, жилищни сгради, водопроводи, комбинати ще продължи с още по-усилени темпове.

Нашият народ ще посрещне първата пролет от първата година на втората петилетка още по-радостен, още по-горд, защото той вижда, че благодарение на Партията и народното ни правителство утрешният ден носи благополучие и щастлив живот за него и неговото семейство.

Бюджетът за 1953 г. е бюджет градивен, бюджет на прогрес, бюджет на социалистическо строителство.

Напред в строителството на социализма в нашата прекрасна Родина!

Напред, под знамето на Отечествения фронт, под ръководството на Българската Комунистическа партия начело с нашия любим ръководител и голям държавник — другаря Вълко Червенков! (Ръкопляскания)

Напред, с братската незаменима помощ на големия брат — Съветския съюз, ръководени от нашия баща и учител великия миротворец — другаря Сталин! (Всички стават прави и продължително ръкопляскаат)

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Бюрото на Народното събрание предлага днешното заседание да бъде преустановено, а следващото заседание да стане утре, 5 февруари, в 15 ч., със следния дневен ред — Продължаване разискванията по законопроекта за бюджета на Народната република България за 1953 г.

Има ли друго предложение? — Нима.

Ще гласуваме.

Ония другари народни представители, които са съгласни с предложението на Бюрото днешното заседание да бъде преустановено и следващото заседание да стане утре, 5 февруари, в 15 ч. с дневен ред — Продължаване разискванията по законопроекта за бюджета на Народната република България за 1953 г., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигам заседанието.

(Вдигнато в 19 ч.)

Председателстващ: Д-Р ГЕОРГИ АТАНАСОВ

Секретари: { ГОСПОДИН ДЖЕЛЕПОВ
ИВАН КУРШУМОВ

Стенограф: ГЕОРГИ ТРЪПЧЕВ